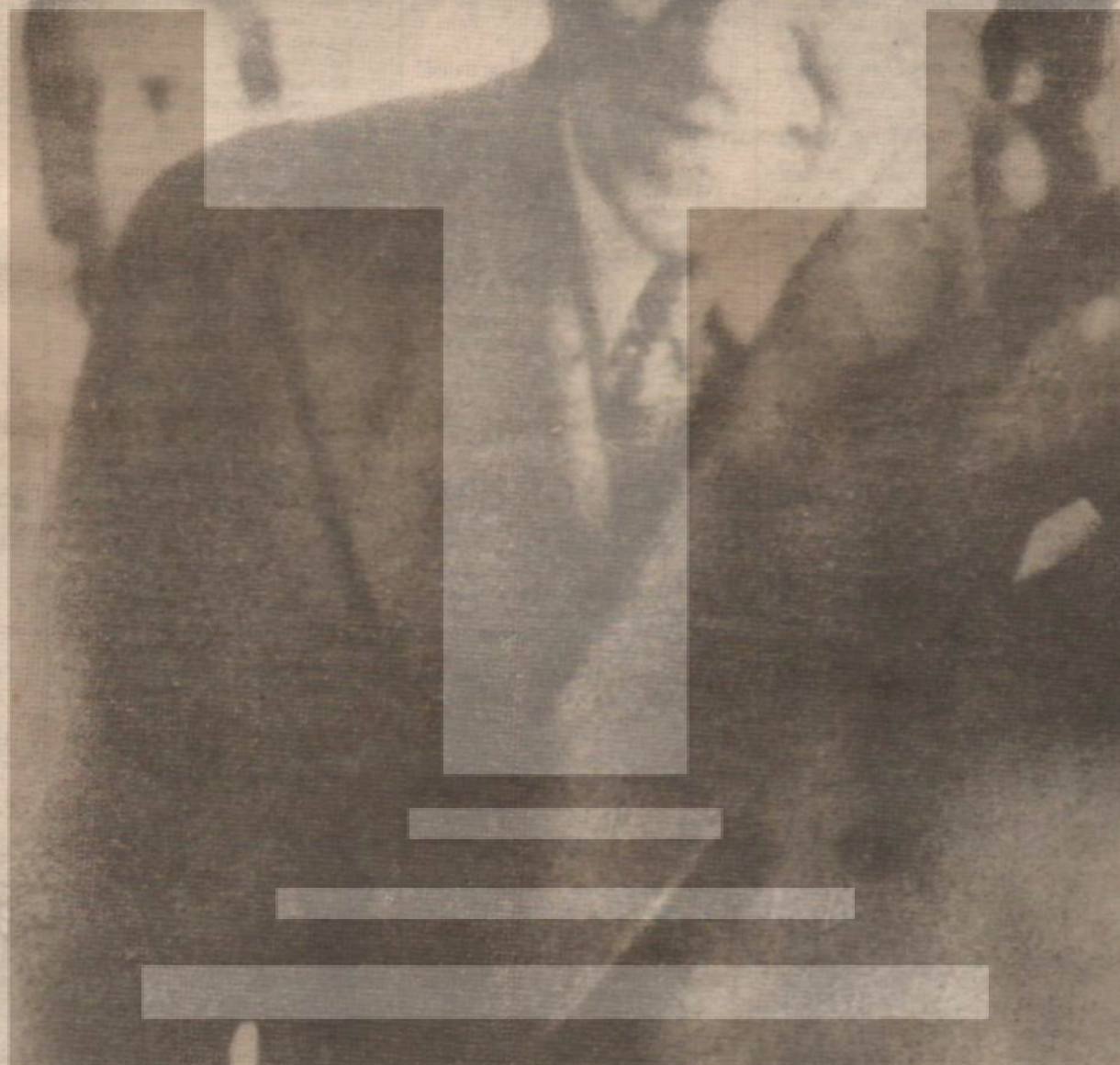


ANT



TÜSTAV

HAFTANIN NOTLARI

3

kasım

Papandreu'nun Ölümü

■ Eski Yunan Başbakanı Papandreu'nun ölümü, Yunanistan'da bazı olayların çıkmasına yol açmıştır. Yunan cumhurbaşkanı cenazeye sahip çıkıp altesinden sonra alarak yaptırdığı töreni, olağanüstü askeri tedbirlere rağmen, tahminleri aşan 100 binden fazla Yunanlı izlemiştir. Törene katılanlar tören boyunca «Kahrolsun faşizme», «Demokrasî, demokrasi» diye bağırarak, polisleri halka karşı çıkarmak istemesi üzerine Anayasa Meydanı'nda gençlerle polis arasında geniş çatışma başlamış, gençler coplara taşla karşılık vermişlerdir. Bu çatışma, bir çok kişinin yaralanması ve 30 kişinin de tutuklanması ile sona ermiştir. Tören sırasında faşist Cuntaaleyhtarları bazı beyan-nameler de elden ele dağıtmıştır.

Tunaya dekan oldu

■ İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı'na bu yıl devrimci bilim adamlarından Prof. Tanık Zafer Tunaya seçilmiştir. Tunaya, seçildikten sonra «Fakültemizde beş-on reformcu çizgiyi izleyip geliştirme yolunda bütün gücümle çalışacağım. Çağdaş bir üniversite düzeninin, benim mensubu olduğum kuşağın geleceğe bırakacağı görevi bir miras olmasını istiyorum» demiştir.

Bakır Projesi

■ Türkiye'nin bakır madenlerini emperyalizme peşkes çekmek üzere Amerikalılarca hazırlanıp AP iktidarına kabul ettirilen bakır projesi, Bakanlar Kurulu'na onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

4

kasım

Ürdün'de darbe

■ İsrail tarafından Filistin topraklarından atıldıktan sonra Ürdün'e yerleşen El Fetih komandolarının Kral Hüseyin'e karşı giriştikleri bir darbe hareketi, krala sadık kuvvetler tarafından bastırılmıştır. Kral Hüseyin, Duruma hakim olduktan sonra radyoda yaptığı konuşmada darbecilerin «bazı maceracılar olduğunu» söylemiştir. Bununla beraber, 12 bin kişi silahlandırılmış 400 bin Filistin mültecisinin Hüseyin'in İsrail'e karşı uyguladığı yumuşak siyasetten memnun olmadıkları ve bir an önce sonuç alınmasını istedikleri bilinmektedir. Bu arada, Kral Hüseyin'e karşı darbenin CIA tarafından teşviki olduğu da iddia edilmiştir.

Kaba kuvvet

■ Tekelin bütün politikasını yapan ve bu amaçla bir yürüyüş düzenleyen Türkiye İşçi Partisi Samsun İl Başkanı Avukat Münir Doğru ve TOS Samsun Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Yılmaz Elmas, bir milletvekilinin kardeşleri tarafından dövülmüştür. Çırakman köyü dolaylarında tüttüncü köylülerle görüşürken, daha önceden hazırlanmış bir grubun saldırısına uğrayan Avukat Doğru ve Öğretmen Elmas, bu olaydan dolayı Samsun Milletvekili Sevil Yücel'i itham etmişlerdir.

Grevi destekliyor

■ Türkiye Basın İş Sendikası tarafından yürütülen ve 250 günü aşan Türkiye Basın-eri'ndeki grev, Köln'deki toplu emekçi kişiler arasında üzüntü yaratmış ve işçileri destekleyen bir bildiri yayınlanmıştır. Köln Türk Gençliği Kültür Kulübü'nün bildirisinde, «Patron Demirey Türk yazarlarına karşı suçludur. Bu suçun hesabı da, diğerleri gibi, mutlaka bir gün sorulacaktır» denilmektedir.

Gübre oyunu!

■ Türkiye Ziraat Odaları'na yeni bir oyun sahneye konulmuştur: Gübre Oyunu! Eskişehir Ziraat Odası, bir bildiri yayımlayarak, hükümetin verdiği tohumların gübresiz ekilmeyeceğini, buna aldırış etmeyenlere bir daha yardım yapmayacağını açıklamıştır. Bildiride, bu kararın hükümet tarafından alındığı da belirtilmiştir. Böylece, Amerika'dan ithal edilen suni gübrelerin köylüye zorla satılması sağlanmıştır. Bu kararın alınmasında toprak ağalarının kontrolündeki Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin büyük rolü olmuştur.

İnsani tedbir istedi

■ Çagaloğlu'daki kitapçı dükkanının devamlı saldırıya uğraması üzerine halk, ozan-ı Aşık İhsani bir bildiri yayımlayarak «İstanbul'un en merkezi yerindeki dükkanım ve şahsım her gün tecavüze uğramaktadır. Yetkililer kanun teminatı altında olan canımı ve malımı korumazlarsa dağ başında kalmış gibi aynı ellâhlarla kendimi korumak zorunda kalacağımı» demiştir.

5

kasım

İkili anlaşmalar

■ Amerika ile Türkiye arasında yapılmış olan ikili anlaşmalar Senato'da yeniden tartışılmıştır. Dışişleri Bakanı Çağlayangil, «Amerika'ya gerektiğinde ve lüzum gördüğünde Türkiye'yi işgal yetkisi veren bir anlaşma olmadığını ileri sürmüş, buna karşılık tabii senatör Suphi Güsoytrak, Türkiye'nin daha önce de Mondros Mütarekesi'nin yedinci maddesine dayanarak işgal edildiğini hatırlatmış, mektup teatisi suretiyle yapılan anlaşmalarla Türkiye'nin Amerika'dan ayrılmaz bir duruma geldiğini söylemiştir.

Cumhuriyete saldırı

■ Beylerbeyi Kültür Cemiyeti'ne öteden beri çeşitli baskılar yapan AP'li Komünizmle Mücadele Derneği Başkanı Abdullah Tomba, son olarak cemiyetin binasında sulu bulunan ve Atatürk'ün «Cumhuriyet serbest fikir taraftarıdır» sözlerini ihtiva eden levhayı denize attıktan sonra ortadan kaybolmuştur. Olaydan sonra Beylerbeyi sakinleri, «Cumhuriyet denize atılmakla öldürülemez, Atatürk'e saldırılar cezasız kalmayacaktır» yazılı dövizleri cemiyet binasına asmışlardır.

Aşıklara saldırı

■ Samsun 19 Mayıs Fikir Kulübü'nün düzenlediği «Ozanlar Gecesi», İmam Hatip Okulu öğrencileri ile bir takım AP'li tarafından basılmıştır. Aşık Nesimi, Aşık Hüseyin Çırakman, Aşık Ferman'ın katıldığı ozanlar gecesinde sızacağı önceden bilindiği halde polisler kaba kuvveti önleyememiş, ancak ilk polisle iki sinema görevlisinin yaralanmasından sonra yetişebilen jandarma ve 56. Piyade Alayı erleri olaya müdahale etmişlerdir. Açık saldırıya rağmen emniyet suçlu olarak hiç kimseyi yakalamamıştır.

6

kasım

ANT yargılandı

■ ANT'çılar hakkında bu hafta da yeni soruşturma ve davalar açılmış ve açılmış olan diğer davaların duruşmalarına devam edilmiştir. Geçen yıl Sovyet İhtilâli'nin yıldönümünde yazdığı yazıda Mustafa Kemal'in meclis'te söylediği bir nutku iktibas eden arkadaşımız Fethi Naci, 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmış ve Savcı Atatürk'ün bu sözleriyle «komünizmin övüldüğünü» ileri sürerek Fethi Naci'nin ve sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar'ın 7,5 yıla kadar hapsini istemiştir. Toplu Basın Mahkemesi'nde ise, Doğan Özgüden'in Sadi Alkılıç ve Ahmet Muşlu için yazdığı yazılardan dolayı açılan iki davanın duruşmasına devam edilmiş, ayrıca «cumhurbaşkanına hakareti» iddiasıyla Özgüden ve sorumlu müdürümüz Alpav Kabacalı hakkında açılan davanın duruşmasına başlanmıştır. Kabacalı ayrıca, «Darbe ihtimali var mı?» başlıklı yazıdan dolayı Cumhuriyet Savcılığı'nda «Uşaklığın Ücreti» başlıklı yazıdan dolayı 1. Sorğu Yargıçlığı'nda sorguya çekilmiştir. Öte yandan İlhan Selçuk da Cumhuriyet Gazetesi'nde yazdığı «Milletin Bilmedikleri» ve «Donmamız bizim değil mi?» başlıklı yazılardan dolayı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmıştır.

Onur mahkûm oldu

■ Kıbrıs bunalımı sırasında Turizm ve Tanıtma Bakanı Nihat Kürşat'ın eşinin Atina ile sık sık telefon görüşmesi yaptığını Yeni Tanin Gazetesi'nde yazan Necdet Onur hakkındaki dava da sonuçlanmış ve Toplu Basın Mahkemesi Onur'un 9 ay hapsine, 1300 Lira para cezasına çarptırılmasına «tecilsiz» olarak karar vermiştir. Necdet Onur, mahkûmiyet kararını temyiz edecektir.



Magirus Fabrikası'nda Grev

■ Magirus Otobüs Karoseri ve Montaj Fabrikası'nda çalışmakta olan 600 işçi, 5 Kasım günü saat 14.15'te işlerini bırakarak greve başlamışlardır. Türkiye Maden İş Sendikası'na bağlı olan işçiler, toplu sözleşme masasında işverenle iş teminatı, ücret ve sendika özgürlüğü konularında anlaşamadıklarından dolayı greve başladıklarını bildirmişlerdir. Grev sırasında konuşmalar yapan işçiler, asıl amacın Magirus'ta günlük hakları elde etmenin değil, Mesinde halktan ve emekten yana bir düzenin kurulması olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'de ilk defa yepyeni bir teknikte uygulanan grev dolayısıyla bütün anayollara «Magirus'ta Grev» yazıları yazılmış ve işçinin sesini duyurmak üzere geniş bir kampanya açılmıştır.



Devrim İçin Hareket Tiyatrosu

■ İstanbul'daki genç toplu emekçi tiyatrocular, «Devrim İçin Hareket Tiyatrosu» adı altında yeni bir topluluk meydana getirmişlerdir. Topluluk, hem «sahne tiyatrosu», hem de «sokak tiyatrosu» halinde çalışacaktır. Sokaktaki ilk gösteri önceki pazar günü Ortaköy'de Boğaz Köprüsü'nün ayaklarının geçeceği geçeköndü bölgesinde yapılmıştır. Ayrıca grev ve Üniversite Öğrenci Sorunları konusunda iki sokak oyununun da çalışmaları yapılmaktadır.

HAFTANIN NOTLARI

3

kasım

Papandreu'nun Ölümü

■ Eski Yunan Başbakanı Papandreu'nun ölümü, Yunanistan'da bazı olayların çıkmasına yol açmıştır. Yunan cuntasının cenazeye sahip çıkıp ülkesinden zorla alarak yaptıracağı töreni, olağanüstü askeri tedbirlere rağmen, tahminleri aşan 100 binden fazla Yunanlı izlemiştir. Törene katılanlar süren boyunca «Kahrolsun faşizme», «Demokrasi, demokrasi» diye bağır-mışlardır. Polisin halkı susturmak istemesi üzerine Ana-yasa Meydanı'nda gençlerle polis arasında geniş çatışma başlamıştır. Gençler coplara taşla karşılık vermişlerdir. Bu çatışma, bir çok kişinin yaralanması ve 30 kişinin de tutuklanması ile sona ermiştir. Törene sırasında faşist Çunta aleyhtarı bazı beyan-nameler de edilen ele dağıtılmıştır.

Tunaya dekan oldu

■ İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığı'na bu yıl devrimci bilim adamlarından Prof. Tarık Zafer Tunaya seçilmiştir. Tunaya, seçildikten sonra «Fakültemizde be-liren reformcu çizgiyi izleyip geliştirme yolunda bütün gü-cümle çalışacağım. Çağdaş bir üniversite düzeninin, be-nim mensubu olduğum kuşa-ğın geleceğe bırakacağı görev-İ bir miras olmasını istiyoru-m» demiştir.

Bakır Projesi

■ Türkiye'nin bakır madenlerini emperyalizme peşke çekmek üzere Amerikalılarca hazırlanıp AP iktidarına kabul et-tirilen bakır projesi, Bakan-lar Kurulu'na onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

4

kasım

Ürdün'de darbe

■ İsrail tarafından Filistin top-raklarından atıldıktan sonra Ürdün'e yerleşen El Fetih ko-mandolarının Kral Hüseyin'e karşı giriştikleri bir darbe hareketi, krala sadık kuv-vetler tarafından bastırılmış-tır. Kral Hüseyin, Duruma hakim olduktan sonra radyo-da yaptığı konuşmada dar-becilerin «bazı maceracılar» olduğunu söylemiştir. Bunun-la beraber, 12 binli iyi silah-landırılmış 400 bin Filistin mültecisinin Hüseyin'in İs-rail'e karşı uyguladığı yumu-şak siyasetten memnun olma-dıkları ve bir an önce sonuç alınmasını istedikleri bilin-mektedir. Bu arada, Kral Hü-seyin'e karşı darbenin CIA te-rafindan tezgahlandığı da id-dia edilmiştir.

Kaba kuvvet

■ Tekelin bütün politikasını ye-ren ve bu amaçla bir yürü-yüş düzenleyen Türkiye İşçi Partisi Samsun İl Başkanı Avukat Münir Doğru ve TOS Samsun Şubesi Yönetim Ku-rulu Üyesi Yılmaz Elmas, bir milletvekilinin kardeşleri ta-rafından dövülmüştür. Çırak-man köyü dolaylarında tü-tüncü köylülerle görüşürken, daha önceden hazırlanmış bir grubun saldırısına uğrayan Avukat Doğru ve Öğretmen Elmas, bu olaydan dolayı Samsun Milletvekili Sevkî Yücel'i itham etmişlerdir.

Grevi destekliyor

■ Türkiye Basın İş Sendikası tarafından yürütülen ve 250 günü aşan Türkiye Basın-çıları grevi, Köln'deki top-lumcu kişiler arasında üzü-nü yaratmış ve işçileri de-tekleyen bir bildiri yayınlan-mıştır. Köln Türk Gençliği Kültür Kulübü'nün bildirisin-de, «Patron Demiray Türk ya-salarına karşı suçludur. Bu suçun hesabı da, diğerleri gi-bi, mutlaka bir gün sorula-acaktır» denilmektedir.

Gübre oyunu!

■ Türkiye Ziraat Odaları'na ye-ni bir oyun sahneye konul-muştur: Gübre Oyunu! Eski-şehir Ziraat Odası, bir bildiri yayınlayarak, hükümetin ver-diği tohumların gübresiz ekil-meyeceğini, buna aldırış et-meyenlere bir daha yardım yapılmayacağını açıklamış-tır. Bildiride, bu kararın hü-kümet tarafından alındığı da belirtilmiştir. Böylece, A-merika'dan ithal edilen suni gübrelerin köylüye zorla satıl-ması sağlanmıştır. Bu ka-rarın alınmasında toprak ağalarının kontrolündeki Tür-kiye Ziraat Odaları Birliği'nin büyük rolü olmuştur.

İhsani tedbir istedi

■ Çarşafçılıkta kitapçı dükkânının devamlı saldırıya uğ-raması üzerine haftık ozenî Aşık İhsani bir bildiri yayı-nlayarak «İstanbul'un en mer-kezi yerindeki dükkânım ve şahsım her gün tecavüze uğ-ramaktadır. Yetkililer ka-nun teminatı altında olan ca-nımı ve malımı korumazlarsa dağ başında kalmış gibi ay-nı silahlarla kendimi koru-mak zorunda kalacağımı de-miştir.

5

kasım

İkili anlaşmalar

■ Amerika ile Türkiye arasında yapılmış olan ikili anlaşma-lar Senato'da yeniden tartışıl-mıştır. Dışişleri Bakanı Çağ-layangil, «Amerika'ya gerek-tiğinde ve lüzum gördüğünde Türkiye'yi legal yetkisi veren bir anlaşma olmadığını ileri sürmüş, buna karşılık tabii senatör Suphi Güsoytrak, Tür-kiye'nin daha önce de Mon-doros Mütarekesi'nin yedinci maddesine dayanarak legal ediliğini hatırlatmış, mektup teatisi suretiyle yapılan an-laşmalarla Türkiye'nin Ame-rika'dan ayrılmaz bir duru-ma geldiğini söylemiştir.

Cumhuriyete saldırı

■ Beylerbeyi Kültür Cemiyeti'ne öteden beri eğitilmiş baskı-lar yapan AP'li Komünizmle Mücadele Derneği Başkanı Abdullah Tomba, son olarak cemiyetin binasında asılı bu-lunen ve Atatürk'ün «Cumhu-riyet serbest fikir taraftarıdır» sözlerini ihtiva eden lev-hayı denize attıktan sonra or-tadan kaybolmuştur. Olaydan sonra Beylerbeyi sakinleri, «Cumhuriyet denize atılmakla öldürülemez», «Atatürk'e saldı-ranlar cezasız kalmayacaktır» yazılı dövizleri cemiyet bina-sına asmışlardır.

Aşıklara saldırı

■ Samsun 19 Mayıs Fikir Kulü-bü'nün düzenlediği «Ozanlar Gecesi», İmam Hatip Okulu öğrencileri ile bir takım AP'li-ler tarafından basılmıştır. Aşık Nesimi, Aşık Hüseyin Çırakman, Aşık Fermani'nin katıldığı ozanlar gecesinin ba-sılacağı önceden bildirildiği hal-de polisler kaba kuvveti önle-yememiş, ancak iki polisle iki sinema görevlisinin yara-lanmasından sonra yetiştiren jandarma ve 56. Piyade Alayı erleri olaya müdahale etmişlerdir. Aşık saldırıya rağmen emniyet suçlu olarak hiç kim-seyi yakalamamıştır.

6

kasım

ANT yargılandı

■ ANT'çılar hakkında bu hafta da yeni soruşturma ve dâva-lar açılmış ve açılmış olan di-ğer dâvaların duruşmalarına devam edilmiştir. Geçen yıl Sovyet İhtilali'nin yıldönü-mün'de yazdığı yazıda Musta-fa Kemal'in meclis'te söyledi-ği bir nutku iktibas eden ar-kadaşımız Fethi Naci, 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargı-lanmış ve Savcı Atatürk'ün bu sözleriyle «komünizmin övüldüğünü» ileri sürerek Fet-hi Naci'nin ve sorumlu mü-dürümüz Yaşar Uçar'ın 7,5 ya-la kadar hapsini istemiştir. Toplu Basın Mahkemesi'nde ise, Doğan Özgüden'in Sadi Alkış ve Ahmet Muşlu için yazdığı yazılardan dolayı açıl-an iki dâvanın duruşması-na devam edilmiş, ayrıca «cumhurbaşkanına hakaret» iddiasıyla Özgüden ve so-rumlu müdürümüz Alpaz Kabacalı hakkında açılan dâ-vanın duruşmasına başlanmıştır. Kabacalı ayrıca, «Darbe İhtimali Var mı?» başlıklı ya-zıdan dolayı Cumhuriyet Sev-ciliği'nde «Uşağığın ücreti» başlıklı yazıdan dolayı 1. Sor-gu Yargıçlığı'nda sorguya çekilmiştir. Öte yandan İl-han Selçuk da Cumhuriyet Gazetesi'nde yazdığı «Millet-in Bilmedikleri» ve «Donan-mamız bizim değil mi?» baş-lıklı yazılardan dolayı 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargı-lanmıştır.

Onur mahkûm oldu

■ Kıbrıs bunalımı sırasında Tu-rizm ve Tanıtma Bakanı Ni-hat Kürşat'ın eşi Nilüfer Atına ile sık sık telefon görüşmesi yaptığını Yeni Tanın Gazete-si'nde yazan Necdet Onur hakkında dâva da sonuç-lanmış ve Toplu Basın Mah-kemesi Onur'un 9 ay hapsine, 1500 Lira para cezasına çar-parılmasına «tecilsiz» olarak karar vermiştir. Necdet O-nur, mahkûmiyet kararını temyiz edecektir.



Magirus Fabrikası'nda Grev

■ Magirus Otobüs Karoseri ve Montaj Fabrikası'nda çalışmakta olan 600 işçi, 5 Kasım günü saat 14.15'te işlerini bırakarak greve başlamışlardır. Türkiye Maden İş Sendikası'na bağlı olan işçiler, Toplu sözleşme masasında işverenle iş teminatı, ücret ve sendika özgürlüğü konularında anlaşamadıklarından dolayı greve başladıklarını bildirmişlerdir. Grev sırasında konuşmalar yapan işçiler, asıl amacın Magirus'ta gündelik hakları elde etmenin de-ğil, emekten yana bir düzenin kurulması olduğunu belirtmişlerdir. Türkiye'de ilk defa yepyeni bir teknikle uygulanan grev dolayısıyla bütün anayollara «Magirus'ta Grev» yazıları yazılmış ve işçinin sesini duyurmak üzere geniş bir kampanya açılmıştır.



Devrim İçin Hareket Tiyatrosu

■ İstanbul'daki genç toplumcu tiyatrolar, «Devrim İçin Hareket Tiyatrosu» adı altında yeni bir topluluk meydana getirmişlerdir. Topluluk, hem «sahne tiyatrosu», hem de «sokak tiyatrosu» halin-de çalışacaktır. Sokaktaki ilk gösteri önceki pazar günü Orta-köy'de Boğaz Köprüsü'nün ayaklarının geçeceği geçeköndü böl-gesinde yapılmıştır. Ayrıca grev ve Üniversite Öğrenci Sorunları konusunda iki sokak oyununun da çalışmaları yapılmaktadır.

şu bizim parlamento!

AP'DE ÇATLAKLAR

M. ARİF ATALAY, 1929 yılında Besni'de dünyaya gözlerini açmış ve Hukuk Fakültesini bitirdikten sonra evlenerek beş çocuk babası olmuştur. Bir süre avukatlık yapan Atalay, politikaya atılarak Adalet Partisi'ne girmiş ve seçimi kazanarak Milletvekili olmuştur. Halen, AP. Haysiyet Divanı Başkanı'dır.

EKREM DİKMEN, 1930 yılında Trabzon'da doğmuş. Yüksek Ticaret Okulunu bitirdikten sonra evlenmiş ve iki çocuğu dünyaya gelmiştir. Bir süre ticaret ve mali danışmanlık yaptıktan sonra bir parça da politika yapmak için AP'ye girmiş ve Trabzon'dan Milletvekili seçilmiştir.

5 Kasım 1968 Salı günü saatler 10'u gösterirken, Ekrem Dikmen ile Arif Atalay Parlamento koridorlarında karşılaşmışlardır. Dikmen, Akçaabat AP İlçe Başkanının duygusal nedenler ve haksız olarak partiden ihraç olduğunu, bu ihraç kararının da haksız bir davranışla Merkez Haysiyet Divanınca onaylandığını söylemiştir. Atalay, ihraç kararının haksız olmadığını belirttikten sonra, Dikmen'i parti içinde hizipçilik yapmakla suçlamıştır. Sert biçimde süren tartışma birden durmuştur. Durmuştur, çünkü Dikmen yaradana sığınıp Atalay'a önce bir yumruk, ardından da bir tekme vurarak yere yığılmıştır. O sırada, aralarında grup toplantısı - kulisi ile ilgili kuyu bir sohbet dalmış Hasan Fehmi Boztepe, Ali Köymen, Ata Bodur iki partidaş'ın boğuştuğunu görünce yerlerinden fırlamışlardır. Dikmen ve Atalay güçlükle birbirlerinden ayrılmıştır. İki partidaş parlamento çatısı altında ve orada bulunanların huzurunda birbirlerine «.....» (çok ayıp şeyler olduğu için yazılmaz) diye bağırılmışlardır.

Durumdan hemen AP yöneticileri ve Başbakan haberdar edilmiş, fakat onlar grup seçimleri ile ilgili kulisle ilgilendiklerinden kavga konusu üzerinde pek durmamışlardır...

Atalay, nasıl birden saldırıya uğradığını düşünürken, geçen yıllarda Demirel'in en has adamı durumundaki Aydın Yalçın ise Anadolu Ajansı muhabirlerinden birine bir demec vermiştir. Prof. Yalçın demecinde «Üç hafta sonra yapılacak AP büyük kongresinde Genel İdare Kurulu'na adaylığını koyacağımdan, AP Meclis grubu başkanvekilliğine bu dönemde adaylığını koymayacağımı demiyordum. Aslında Yalçın, pazartesi gecesi Denizli Milletvekili Nihat Zafer'in evinde sayıları anca elliye bulan «YEMİNLİLER» in toplantısında alınan bir kararı açıklamıştır.

«Üçüncü Dünya» ve «Emektarlar» adı altında bir araya gelen, fakat Demirel'in de kendilerine itihakı ile «Kardes Grubu» adını alan milletvekilleri de, aynı gece Sedat Akay'ın evinde Mehmet Turgut'un başkanlığında bir araya gelmişlerdir. Çalışma Bakanı Ali Nadir Erdem ile Maliye Bakanı Cihat Bilgehan'ın katıldığı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Refet Sezgin'in sık sık telefonla bilgi aldığı «Kardes Grubu» toplantısında, Aydın Yalçın'ın Salı günü yapılacak Grup toplantısında Grup Başkanvekilliğine seçilmesini kararlaştırdıktan sonra, Sabit Osman Avcı çağırılmıştır. Avcı'ya tekrar Grup Başkanvekilli olması teklif edilmiş, fakat Avcı «Ben bu yönetim kurulu ile çalışmamı diyerek reddetmiştir. Neticede, Orhan Denizli ile Etem Kılıçoğlu'nun başkan vekilliklerine aday gösterilmesi karar altına alınmıştır. Bu arada «Yeminliler» ise Avcı'nın desteklenmesinde anlaşmışlardır.

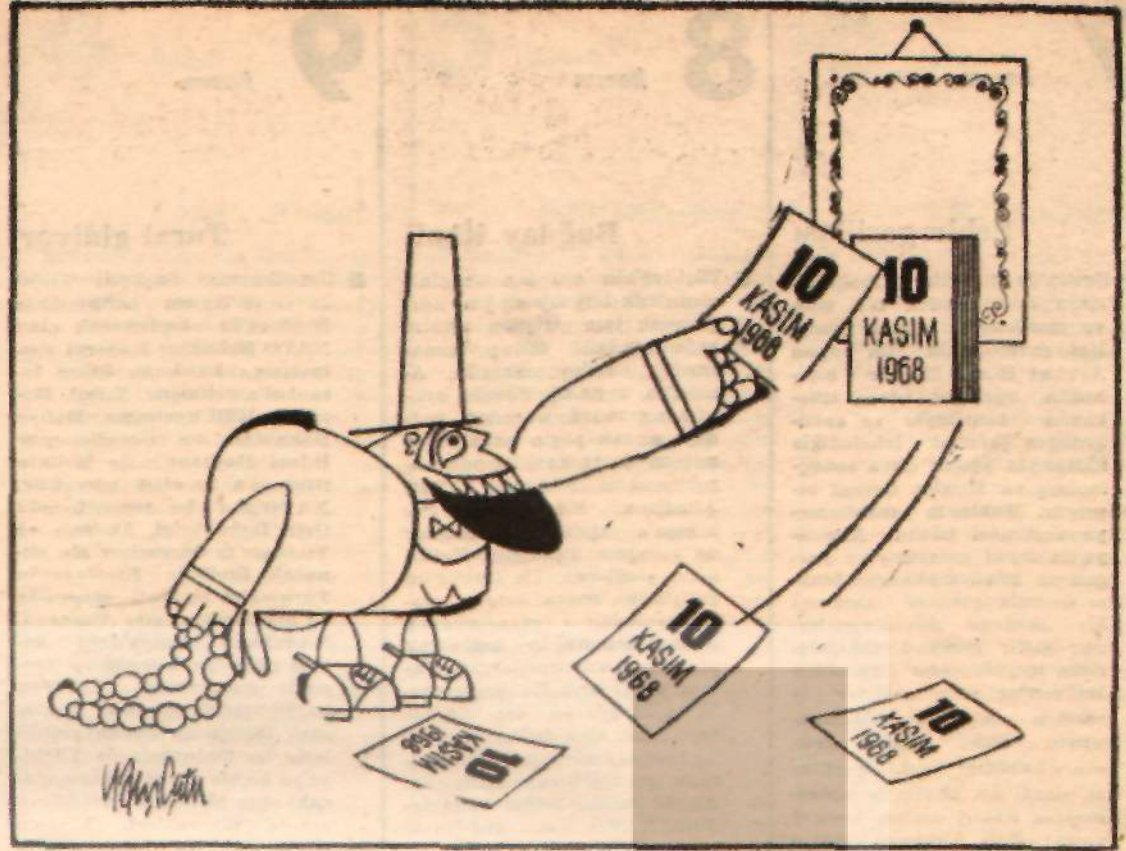
Atalay ile Dikmen'in kavgasından bir kaç dakika sonra toplanan AP Millet Meclisi grubunda seçim yapılmış ve büyük kongrede de duruma hakim olmaları beklenen Mehmet Turgut'un organize ettiği «Kardes Grubu»un listesi kazanmıştır. Bu arada, hem Yeminliler, hem de Kardes Grup'tan yana görünen Gültekin Sakarya, Remzi Senel ve Fevzi Fırat, Grup Yönetim Kuruluna girmişlerdir.

Başkan vekilliği seçimlerinde bazı sürprizler olmuş. Kılıçoğlu 114, Avcı'da 101 oyla seçimi kazanmışlardır. Avcı'nın kulisli son anda düzenlenmiş ve Denizli 91 oyda kalmıştır.

Demirel'i yedeklerine alan Mehmet Turgut ve arkadaşları böylece «Yeminliler» e karşı yaptıkları ilk mücadeleden başarıyla çıkmışlardır. Büyük Kongre'de bu başarının devam etmemesi için hiçbir sebep yoktur. Yalçın ve «Kardes Grubu» ile Bayar'ın veto ettiği kimseler AP Genel İdare Kuruluna seçilmeyeceklerdir. «Kardes Grubu», Büyük Kongreyi aldıktan sonra kabinede yapılacak revizyon ile ilgili bir liste Demirel'in önüne sürülecektir. Demirel, listeyi kabul edecektir. Bundan sonra ise önüne 1969 seçimlerinde VETO edilmesi istenilenlerin adları bulunan bir liste konulacaktır. Demirel, bunu da kabul edecektir. Ve 1969 seçimlerinden sonra da, seçimlerdeki oy azalması tek sorumlusu Demirel gösterilip, gelecekte kongrede genel başkanlığa bir başkası ve büyük bir ihtimalle Bayar'ın da desteği ile Mehmet Turgut gelecektir...

Demirel, bütün bunları bilmektedir amma, bile bile bu oyuna gelecektir. Gelmek zorundadır, çünkü Mehmet Turgut ve arkadaşları bütün güç kapılarını tutmuşlardır.

Onur BARTU



MUSTAFA KEMAL'E İHANET BÜYÜYOR!

M. Kemal'in Harbiyelileri-ne «Bolşevik» diye saldırdığı bir haftaydı bu...

Mustafa Kemal'in cumhuriyeti emanet ettiği gençlere, yine Mustafa Kemal'in en yakın silah ve mücadele arkadaşı tarafından «Hastas» damgası vurulduğu bir haftaydı bu...

Mustafa Kemal'in kendi eliyle kurduğu başkentini göbeğinde, devletin sahnesinde Abdülhamit'e övgüler düzüldüğü ve Mustafa Kemal'e dil uzatıldığı bir haftaydı bu...

Mustafa Kemal'in mecliste söylediği bir nutkun, yine Mustafa Kemal'in kurduğu cumhuriyetin bir savcısı tarafından «komünizmi övmek» olarak mahkûm edilmesinin istendiği bir haftaydı bu...

Ve işte böyle bir haftada Türk Milleti, kurtarıcısı Mustafa Kemal'i ölümlü yoldan dolayıyla 30. defa anıyordu...

Her şey, Hava Harp Okulu öğrencilerinin yayınladıkları «Göksekin» adlı yığının Bugün adındaki cumhuriyet ve devrim düşüncesi ümmetçi varakpare tarafından dile dolanmasıyla başladı. Hava Harp Okulu'nu bitiren genç astegmenlerin kendi aralarında topladıkları paralarla bastırılan bu kitap, her Türk vatandaşının göğsünü iltiharla kabartabilecek bir nitelikteydi. Göksekin'de genç Türk subayları, Türkiye'yi ilgilendiren en aktüel toplum davaları üzerine görüşlerini açıklamışlardı. NATO Antlaşması içinde kalmamamızdan tutun da, Türkiye'nin içinde bulunduğu sosyal krizlerin çözümüne kadar her çeşit toplum sorunlarına eğilmişlerdi genç astegmenler. Ordunun komuta heyetinin

tabanını teşkil eden bu gençlerin sağlam bir doğrultuda yetisttiklerini görmek, eski günleri yada bugün ordunun tavanını teşkil eden yüksek rütbeli subayların hangi koşullar altında yetisttiklerini bilenler için cidden göğüs kabartıcı idi. Zira eskiden Harp Okulu'nda öğrencilere gösterilen ekonomi dersleri, 73 sahifelik bir kitaptan ibaretti. Eskiden orduda «sosyalizmin ne olduğu» şöyle anlatılırdı: «...Sosyalizm insanları köle yapan bir rejimdir. Kişiler yalnızca devlete çalışırlar ve bütün ürettiklerini devlet ellerinden alır. Çok sayıda eller aynı çatı altında toplandığından, «aile» anlamına son verilmiştir. Kısacası, sosyalizm insanları hayvan haline döşiren korkunç bir rejimin adıdır.» Harbiyelilerin dünya görüşlerini genişletmek için başka kitaplar okumalarına da izin verilmezdi. Hemen hemen her üç haftada bir, öğrencilerin ders sıraları, elbise dolapları aranırdu. Bu aramalarda öğrencilerin dolap ya da sıralarında, birakın yasak olanları, piyasada satılmakta olan herhangi toplumcu bir kitap dahi bulunsa, o genç derhal alaya çıkarılır yada hayatı boyunca kendini izleyecek olan «sisi»ne geçirilirdi. Kitap okuduğunu, 27 Mayıs Anayasası'nın kabulünden sonra ordudaki eğitim anlayışı da değişmiş, vatanın bekçisi olan genç subaylar da, emperyalizmin, kapitalizmin, sosyalizmin ne olduğunu anlamışlardı. Kendilerine oy hakkı tanınan subaylarımızın, seçimlere bir sosyalist parti de iştirak ederken, sosyalizmi, anti-emperyalizmi bilmeden sandık başlarına gitmeleri düşünülebilir miydi?

Gel gör ki, Amerikan emperyalizmi ve onunla işbirliği halindeki çıkarıcı gevreler, Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki bu gelişmeden, ordunun sadece egemen sınıfların ve Amerika'nın çıkarlarını savunan bir kuvvet olmak istemeyip Türk halkını ve Türk vatanını savunan milliyetçi bir kuvvet olmak bilinci-ne kavuşmasından dolayı panik içindeydiler.

İşte Bugün Gazetesi'nin Göksekin'i bahane ederek genç Türk subaylarına dil uzatması bu telaşın eseri idi. Bugün, genç havacıları «Bolşeviklikle suçluyordu. Böylece ordudaki milliyetçi, devrimci, anti-emperyalist gelişmeyi sindirebileceklerini sanıyorlardı.

Bugün Gazetesi'ne bakılırsa genç subayların ANT Dergisi'ni, gerilla konusunda yayınlanmış kitapları okumaları da suçtu. Bunu, genç subayların «bolşevikliğine» delil olarak gösteriyordu.

Ama ümmetçiler, yanıldıklarını çok geçmeden gördüler. Havaçı teğmenler yalnız değildi. Nitekim, bir kaç gün sonra Deniz Harp Okulu Subay Taburcu'nun genç teğmenleri de, sağın bu saldırılarına, Mustafa Kemal Harbiyelilerine yakışır bir bildiri ile cevap verdiler. (Deniz teğmenlerinin bildirisi 8-9. sayfamızdadır.)

Denizcilerin bildirisinin yanlıları çok geniş oldu. Çeşitli devrimci kuruluşlar, bildiriler yayınlayarak genç subayların hareketini alkışladılar.

Tam bu sırada, Ankara'da genç subay adaylarının bir başka tepkisi görüldü. Necip Fazıl Kısakürek adındaki devrim düş-



Devrimci Atatürk daima gençlerle beraberdi, Cumhuriyeti ve devrimleri gençliğe emanet etmişti... Bugün en yakın devrim arkadaşları dahi, Mustafa Kemal'in gençlerinin karşısındadır, O'na ihanet halindedir...

manının Mustafa Kemal'e karşı Abdülhamit'i yüceltmek üzere yazdığı oyun Ankara Devlet Tiyatrosu'nun sahnesinde oynanıyordu. Oyunun Ankara'da sahneye konulması için cumhuriyetin 45. yıldönümü seçilmişti. Her gece devşirme seyircilerle Atatürkçülere karşı bir gövde gösterisi yapılmak isteniyordu. Bir gece yine oyun temsil edilirken salonu dolduran yüzden fazla askeri öğrenci ayağa kalkarak hep bir ağızdan oyunu protesto etmeye başladılar. Sahnedeki oyuncular şaşkına dönmüş, korkudan küçük dillerini yutmuşlardı. Derhal salonun ışıkları söndürüldü ve bir süre sükunetin avdet etmesi beklenildi. Sonra «Ulu Hakan Abdülhamit Han» oyununun Atatürk'ü küçük düşürücü bölümleri alınarak temsile devam edilmek istendi. Fakat hangi bölüm etkilerse çıkartılan önemi yitirdi, çünkü tümü ile oyun cumhuriyete, Atatürk'e ve devrimlere karşıydı. Bu arada polise de telefon edilmişti. Polisin askeri öğrencileri bizi ilgilendirmeye gerekçesiyle olaya karışmaktan kaçınması üzerine bu kez Merkez Komutanlığı'na başvuruldu. Sivil inzihatlar ve polisler ikili, üçlü gruplar halinde salona girerlerken, Üçüncü Tiyatro binasının çevresini askeri birlikler sarmıştı. Fakat, askeri öğrenciler, oyunun sonunu beklemekte kararlı olduklarını bağıra bağıra söylediler ve yerlerinden kıpırdamadılar.

Genç subayların ve askeri öğrencilerin bu hareketleri sağcıları adamakıllı çileden çıkardı.

Bugün Gazetesi, Genelkurmay Başkanlığı'nın «Komünizme Mücadele El Kitabı»nın ardından gizlenerek, basın sayfamızda da görüleceği gibi, genç subaylara saldırılarına devam ederken, Ankara'da yayınlanan AP organı Adalet Gazetesi de, genç subaylar hakkında Genelkurmay Başkanlığı'nın soruşturma açması gerektiğini ileri sürüyordu.

• Genç subaylar, Mustafa Kemal'e bağlılıktan dönme-yeceklerini ant içerek belirtmişlerdir.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel de, genç subayların hareketine tepki göstermekte gecikmemiş ve AP İzmir İl Kongresi'nde yaptığı konuşmada «Her gün bir takım insanların devlet sekinisi su veya bu istikamette değiştireceklerinden endişeye düşüp vehhnlere kapılmak, devletin gücüne inançsızlıktan başka bir şey değildir» demiştir.

Genç subayların ve askeri öğrencilerin davranışları genellikle üst kademelerde de tasvip görmüş, ancak sağcı basının tahrik edici yayınları üzerine Genelkurmay Başkanlığı, hükümetin de telkiniyle, genç

Mustafa Kemal'den bu yana

Yasar Kemal

Mustafa Kemal bir milletin hayatında en az yüz yıllık bir hazırlanışın sonucuydu. Yüz yıllık hazırlık Mustafa Kemal gibi bir yiğit, bir büyük asker yarattı. Onun büyük bir asker olmasında Osmanlı'nın büyük asker geleneği rol oynadı. Mustafa Kemal'in sezgileri de büyüktü, güçlüydü. Devrimleri, çağdaş dünyaya uyabilmenin şabelleridir. Devrimleri sezgiler, yarım kalmıştır. Mustafa Kemal devrimleri köklü devrimler olabilmiş olsaydı, kırk beş yıl sonra Türkiye bu Türkiye olmazdı. Bu bir gerçek. Çok tartışılabilir. Günah kogulların mı, Mustafa Kemal'in kişiliğinin mi? Bu bir acıip tartışma olur. Biliyoruz bir şey varsa o da kırk beş yıl sonra Türkiye'nin bu korkunç halde oluşudur. Yalnız Mustafa Kemal devrimlerinin getirdikleri üstünde de önemle durmak gerekir. Mustafa Kemal devrimlerinin, Mustafa Kemal'in getirdiklerinin üstünde önemle durmazsak, yeni bir Türkiye'yi kurarken bizler de eksik kalırız.

Mustafa Kemal'in devrimleri başarılı mı başarısız mı, yüzeyle mi köklü mü, bunun üstünde durmuyorum. Ama Mustafa Kemal'in getirdiği bir şey var ki, bu bize ışık tutabilir ve bizi yürüdüğümüz yolda salim bir yere ulaştırabilir.

Mustafa Kemal'in büyük, köklü çabalarından birisi, belki de birincisi Türk milletini kendi öz kişiliğine kavuşturabilmek çabası olmuştur. Onun bağımsızlık ilkesine böylesine sıkı sıkıya sarılması boşuna değildir. Mustafa Kemal'in el yordamıyla yada bilinçli olarak bir milleti kendiliğinden, kendi kişiliğine döndürme savaşı, savaşlarının en üstünde durulması gerekenidir. Yirminci yüzyılın çağdaş uygarlığına varılabilmek ancak ve ancak sağlıklı bir kendine dönüğe olur. Kişiler için de, milletler için de bu böyledir. Yaratıcı kişi ve millet ancak ve ancak kendi özünü, kendi kişiliğine dönmüş kişi ve millettir.

Nerden, ne yandan bakarsanız bakın bugün Türkiye yaratıcılığını yitirmiş bir memleket. Bugün artık, bu durumda taş çatlasa Türkiye bir Nazım ikmet,

bir Salt Falk, bir Orhan Kemal, bir Abdin Dino bir Hakkı Tonguç bir Boratav yetiştiremez. Kopyacılık, başka insanların yaratıcılığına sığınmak, kısıtlı, hastalıklı bir iştir.

Türkiye'deki aydınlar artık çoğunlukla hastadır. Bir çoğu ne yapacağını başırmış karmakarışık düşünceler arasında boğulmaktadır. Türkiye'nin yolu yordamı o kadar zor değildir. Yozlaşmamış, kendi kişiliğine dönük bir aydın bölüğü için Türkiye'yi bütün zor koşullarına karşın kurtarmak, yaratıcılığına döndürmek mümkün olurdu.

Bir aydın bölümünü şu dünyada bin yerdan esen, bin türlü rüzgarlar arasında kendine döndürmek elbette o kadar kolay bir iş değildir. Bu, kendi halkına, kendi gerçeklerine dönüştür. Yaratıcılığa dönüştür.

Dünyayı, başka insanları, başka çabaları öğrenmek taklit etmek, kişilikten çıkmak demek değildir. Aksine dünyayı derinliğine öğrenilebilmek kendi kişiliğine, insan, toprak gerçeğine varılabilmek için en sağlıklı yoldur.

İnsanları köleleştiren düzen devam edebilmek için millet, insan kişiliklerini yok etmeye çalışır. Yaratıcı ve kişiliğine kavuşmuş insan kölelikle sürüp gidemez.

Mustafa Kemal'in bize yaptığı en büyük iyilik kendi insan, kendi toprak, tarih gerçekliğimize giden yolu açması olmuştur. Mustafa Kemal'den bu yana da yitirdiğimiz bu sağlıklı yoldur.

Sosyalist mücadeleyi bu gerçeğe oturtmak zorundayız. Başka türlü bir yarı yamalak, bir acıip sosyalist düzen getirir. Sosyalist düşünce insanları kendi özgür gerçekliğine çağırır düşündürür, Sosyalist eylem bunun içindir. İnsanı dış yozlaşmalardan kurtarıp kendine özgü gerçekliğine kavuşturmak...

Mustafa Kemal'in üstünde düşünürken, onu yererken, onu överken onun bize açtığı bu kendine dönük ilkesini gözden uzak tutmamalıyız. Mustafa Kemal'e saygı duymak daha da somutlaşır.

subaylar hakkında soruşturma açılmasını emretmiştir. Tuğamiral İzzettin Tamer başkanlığında 19 kişilik bir soruşturma heyeti derhal İstanbul'a gelerek Hava Harp Okulu, Deniz Harp Okulu, Harp Akademisi ve diğer eğitim merkezlerinde geniş çapta tahkikata girişmiştir. Bu arada, deniz teğmenlerinin bildirisini gazetelere dağıtılanların isimlerini tesbit etmek üzere gazetelerin yazışları

müdürlerine de başvurulmuştur.

Genç subaylar hakkında açılan soruşturmada özellikle iki nokta üzerinde durulmaktadır. Bunlardan biri, Askeri Ceza Kanunu'na aykırı olarak «toplus» hareket, diğeri ise bildiri metninde yer alan «halk ordusu» deyimidir.

Haklarında açılan soruşturmaya rağmen genç subaylar, inandıkları yoldan ve Mustafa Kemal'e bağlılıktan dönmeyeceklerini, okulun spor sahasında «Atatürk İnkilerinde bekçiliğini yapmak üzere» andçmek suretiyle açıklamışlardır. Spor sahasına bir bayrak asarak Atatürk İnkelerinin ve devrimlerin kayıtsız şartsız bekçisi olacaklarını tekrarlayan genç teğmenler, istiklal marşı söylerken Heybeliada'nın önünden geçmekte olan bir muhribe selam durmuşlar, muhribe de kendilerine uzun düdükle selam vermesi üzerine hep bir ağızdan Dağ Başını Duman Almış marşını söylemişlerdir.

Mustafa Kemal'in Harbiyelileri sağcılar karşısında sağlam şekilde «saf tutarken, Mustafa Kemal Gençliği de, O'na yakıncı devrimci mücadeleyi sürdürüyordu.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ile ona bağlı Basın Yayın Yüksek Okulu'nda ve Erkek Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'nda geçen hafta başında boykota bağlanmışlardı.

• Mustafa Kemal gençliği bütün ihanetlere ve sömürü düzenine karşı çıkmakta, devrimci mücadeleyi sürdürmektedir.

TİP büyük kurultayı toplandı

Türkiye İşçi Partisi'nin 3. Büyük Kurultayı cumartesi günü saat 10'da, Ankara'daki Selim Sırrı Tarcan Spor Salonu'nda çalışmalarına başlamıştır.

Türkiye'nin dört bir yanından gelen yüzlerce delegenin ve dinleyicinin katıldığı kurultayın ilk günü yoklama yapıldıktan ve başkanlık divanı seçildikten sonra hep bir ağızdan İstiklal Marşı söylenmiş, daha sonra Genel Başkan Mehmet Ali Aybar Kurultay'ı açış konuşmasını yapmıştır.

Teklif maddeleri ve hesapları incelemek komisyonlarının kurulmasından sonra Merkez Yürütme Kurulu'nun hazırladığı 94 sayfalık rapor kongreye sunulmuştur. Raporla özellikle Çekoslovakya olayları ve partinin sosyalizm anlayışı konusunda, Genel yönetim kurulundaki son tartışmalar da dikkate alınarak ihtiyatlı bir dil kullanılmış olması dikkati çekmiştir.

Dergimizin bu sayısı bağlandığı sırada çalışma raporu üzerinde henüz görüşme açılmamış olduğundan, Kurultay'ın

başlatılmasını önümüzdeki sayımızda geniş şekilde yansıtacağız.

Boran'ın açıklaması

Ant Dergisi Yazı İşleri Müdürlüğüne, 5 Kasım 1968 tarihli ve 97 sayılı Ant Dergisi'nde yayınlanan «TİP'in Üst Kademeli Konuştu, Sırdı Söz Tabanını» başlıklı yazıda bana atfen verilen konuşma özetiyle ilgili ve yanlış istihbarata dayanmaktadır. Adı geçen yazının özelliği «... Ve Kurul Aybar'ı destekliyor» bölümünde bana söylemediğim sözler izafe edilmiş ve bunun sonucu olarak konuşmanın anlamı esastan değişmiştir.

Partinin bir organında yaptığım konuşmaları açıklamaya yetkim olmadığından yalnızca, her türlü yanlış anlamayı önlemek üzere bu mektubumun derginizin önümüzdeki sayısında aynen yayınlanmasını saygılarımla rica ederim. 8/11/1968

Behice BORAN

Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde boykot kararı, öğrenciler arasında yapılan nabız yoklamasından sonra alındı. Boykot Komitesi pazartesi günü bir basın toplantısı düzenleyerek amaç, kendi gündelik sorunlarını çözümlenmek değil, halka dönük bir üniversite yaratmak olduğunu açıkladı. SBF Öğrenci Derneği Başkanı Murat Kovacıoğlu, «Demokratik bir üniversite istiyoruz, ulusal ve halka dönük eğitim istiyoruz. Özel okulların devletleştirilmesini, öğrencinin de üniversite yönetimine katılmasını istiyoruz. Kültür emperyalizmini yoketmek istiyoruz» demiş, gençliğin emperyalizme karşı ve sosyalizm için mücadele hedeflerini iyi hesaplaması gerektiğini de belirterek şöyle devam etmiştir:

«Gençlik ne bir sosyal sınıf, ne de sosyal bir tabakadır. Bu

ÖZEL OKULLAR DEVLETLEŞTİRİLMELİDİR

GENÇLİK SAKLI
İNTERNAZIONALE
KURSU
SİYASAL
EĞİTİM

DEVİRİM
İÇİN
EĞİTİM

yüzden gençliğin verdiği kavga-
nın hedefi iktidar olmamakta-
dır. Oysa gençliğin uğruna uğ-
raşa verdiği sorunların çözümü
politikadır. Yani iktidardan ge-
çer. Mesele böyle olunca, dev-
rimci gençlik için birinci amaç
ne tek başına anayasayı koru-
mak, ne tek başına emperya-
lizm ile savaş, ne tek başına
direnenek halledeceği başbaşa
na bir takım sorunlar olmayıp
çözümü siyasal iktidarı ele ge-
çirmeğe bağlı olan ve bu bur-
juva iktidarının varlığından ge-
len zorunlu kaçınılmaz sorun-
lardır. Sorunlara çözüm getir-
mek isteyen gençlik temel ama-
cını bilmek zorundadır. Bu amaç
emekçi sınıfının iktidarudur.
Böylece gençlik, emekçi sınıfın
iktidara gelmesinde ona yar-
dımçı olmak ve bu süreci hız-
landırmak gibi son derece ö-
nemli ve devrimci bir görevi
yüklenmiş bulunmaktadır.»

SBF öğrencilerinin bu açıklama-
ması da sağcı basında büyük
tepkile karıştırmış ve İmmet-
çi gazeteler «emekçi sınıfının iktidara
gelmesine yardımcı ol-
mak» kararını, «Komünist İhtila-
lis» kararı olarak ilan etmişler-
dir. Tıpkı Mustafa Kemal'in
Harbiyelilerine olduğu gibi,
Mustafa Kemal'in gençliğine de
en seviyesiz şekilde dil uzatmış-
lardır.

Mustafa Kemal gençliğine
karşı çıkanlar sadece sağcılar
ünmetçiler de değildir. Ne ya-
zık ki, halktan ve gençlikten
yana görünen «ortanın solu»-
daki CHP ve Mustafa Kemal'in
en yakın silah arkadaşı İnönü
de gençlik hareketinin karşıs-
ına çıkmıştır.

Geçen hazırandaki gençlik o-
layları üzerine meclis kürsüsün-
de «Boykot ile isgal aynı şey-
dir... Gençlik haklıdır» diyen İn-
önü, geçtiğimiz salı günü An-
kara Üniversitesi Ziraat Fa-

kültesi'nin öğrenim yılına bağ-
lanması dolayısıyla düzenlenen
törende aynen şunları söylü-
yordu:

● Gençliğin CHP' yi ezeceğini gören İnönü, Demirel ağ- zıyla konuşmaya başlamıştır.

«Benim hissettigiime göre bir
hastalık içinde olan genç ku-
saklarımız, hastahklarımız so-
rumluluk sahiplerine iyi niyetle
fakat seçik ve açık olarak du-
yurmak isterler. Gençlik hare-
ketlerinin nazik bir tarafı var-
dır. Gençler idealisttirler, fedakâr-
dırlar, ama nihayet, gençler
ailelerinin bütün ümitleridir.
Henüz meslekleri belirmemiştir.
Yalnız kendilerinin değil, aile-
lerinin de, cemiyetlerinin de,
en kıymetli değerleridir. Bu
kıymetli değerleri yerinde kul-
lanmak ve rastgele israf et-
mek, ne kendilerinin, ne kimse-
nin hakkıdır. Yapamazlar, yap-
mamalıdır. Onun için ben,
boykottur, isgaldır, bunun hep-
si birdir, demişim. Boykottu,
isgaldı, bunun öğrencilik ile,
gençlik hareketlerinin sebebi ile
münasebeti var mıdır? Her
şekli ile bu bir hastalıktır. Bu-
nu, bu hastalığı, cemiyetin so-
rumluları olarak elbirliğiyle ve
bir an evvel alıp halletmeye
mecburuz.»

İnönü'nün hesabı gayet açıktı.
Haziran olaylarında gençlik
hareketlerini iktidara karşı kul-
lanmak ve gençleri kendi safına
almak için böyle konuşmuş-
tu. Fakat bütün bu çabalarının
boşa çıktığını görmüş ve genç-
liğin yeni bir dünya kurulması

ve Türkiye'nin o dünyada yeni
yerini alması için çarpındığını
anlamıştı. Gençliğin bir nokta-
da kendisini, CHP'yi de silin-
dir gibi ezip geçeceğini sezen
İnönü, şimdi Demirel ağzıyla
konuşuyordu... İnönü ilk kez
CHP Gençlik Kurultayı'nda a-
ğzı değiştirmişti. Gençleri boy-
kottardan, gençlik hareketleri-
nden uzak durmaya çağırıyordu,
özellikle CHP teşkilatını...

İnönü bilerek Demirel'e koz
veriyordu. Oysa Demirel, isgal-
cı öğrencilerin yargılanmaların-
dan yanaydı ama gençlerin öyle
ağır cezalara çarptırılmala-
rının yaratacağı olayları kesti-
remediğinden ilerisi için pek öyle
kötü şeyler aklına getiremi-
yordu. İnönü icazet verip, genç-
liğin hasta, olayların hastalık
olduğunu söyledikten sonra Sü-
leyman İktidarı şimdi gençliğin
karşısına bütün gücüyle dikil-
mek imkânını arayacaktır. Bu
öyle bir dikiliş olacaktır ki, ge-
rici kuvvetler Süleyman İktida-
rının polisini arkalarına alarak
Atatürkçü, devrimci ve ilerici
gençleri sindirmek, hattâ orta-
dan kaldırmak için harekete
gececeklerdir.

Nitekim Millî Eğitim Bakanı
İlhami Ertem, boykota gitmiş
bulunan teknik öğretmen okul-
larındaki aksaklıkları giderece-
ğine bütün eğitim enstitülerine
gönderilmek üzere şu telgrafı
dikte ettiriyordu: «...millî men-
faatlerimize tamamen aykırı
bulunduğundan, enstitünüzde bu
durumu doğuran ve derslerin
yapılmasını önleyen bir boykot
hareketine yapılacak uyarma-
lara rağmen girişildiğinde okul-
un tatil edilmesi uygun görül-
müştür.» Ve gençleri tehdit e-
diyordu: «...Boykota katılanla-
rın devamsızlığının tesbitini te-
min için boykota katılmayan
öğrencilerin verecekleri dilekçe-
ye göre evlerine gitmek üzere
izin verilecektir.»



Boykot yapan SBF öğrencileri fakülte önünde...

Ve ardından Ankara, İstan-
bul, Balıkesir, İzmir, Erzurum,
Trabzon, Samsun, Diyarbakır,
Konya eğitim enstitüleri kapa-
tılıyor, dilekçe vermeyen öğren-
cilerin devamsızlıktan sınıfta
bırakılmaları için çalışmalara
başlanıyordu.

● İnönü'nün de desteğini alan Sü- leyman İktidarı M. Kemal kuvvetleri karşısında yenile- cektir!

Enstitüler kapatılırken SBF'
deki boykotu kırmak üzere bir
yandan iktidar, bir yandan İn-
önü'den direktif alan Ortanın
Solu ekibi faaliyete geçmişti.
CHP'li gençler boykota karşı
bildiriler yayınlıyorlardı.

Oysa SBF'deki devrimci genç-
ler yalnız değildi. Nitekim SBF
öğrencilerine yöneltilen sağ
ortak saldırılar karşısında İ.T.
Ü. Öğrenci Birliği Başkan Ha-
rûn Karadeniz ANT'a verdiği
demeçte «Devrimci öğrencilerin
asıl amacı, emekçi halkı bilinç-
lendirerek iktidara gelmesini
sağlayacak eylemler olmalıdır.
Bu amacın tam olarak Siyasal
Bilgiler'deki harekette dile ge-
ldiğini görüyoruz.» diyor. İ.T.Ü.
Teknik Okul Talebe Birliği
Başkanı Çetin Uygur da şunla-
rı söylüyordu: «Halkın savaşı-
nı vermesi gereken bir ülkede
devlet yönetimini ele geçirmek

için her şeyi mubah sayanların
halktan yana güçlere karşı çı-
kmaları doğaldır. Ortanın Solu
Derneği'nin dağıttığı boykot kı-
rıcı bildirileri bu açıdan ele al-
mak gerekir.»

Ve 10 Kasım yaklaşırken,
devrimci gençlik liderleri, FKF'
nin de katılımıyla güçlenen
bir ekiple, Samsun'dan Anka-
ra'ya doğru, bütün engelleme-
lere rağmen, «Tam bağımsız
Türkiye ve Mustafa Kemal
yürüyüşünü sürdürüyorlardı.
Millî Güvenlik Kurulu yetkilile-
ri, TMT'nin Ankara'daki ilkin-
ci başkanını çağırıp bu yürü-
yüşün amacı üzerine uzun uzun
konuşmuştu. Bu yürüyüşün NA-
TO'ya karşı olup olmadığını,
anti-emperyalist niteliği olup
olmadığını ısrarla sormuştu.
Anlaşıyordu ki, FKF'nin ka-
tılmasından sonra, yürüyüş ba-
zı çevreleri adanıklı telanlan-
dırmıştı. Ama gençler yılmaya-
caktılar, ellerinde bağımsızlık dö-
vizleri olduğu halde 10 Kasım'
da Amt Kabir'e gireceklerdi.
Girecekler, Mustafa Kemal'e
karşı işlenen bu ihanetlerin
karşısında bir Mustafa Kemal
Gençliği, bir Mustafa Kemal
Ordusu olduğunu gösterecekler-
di.

İnönü'nün desteğini alan
Süleyman İktidarı, getirmeyi
düşündüğü terör tedbirlerine
rağmen Mustafa Kemal kuvvet-
lerinin karşısında ergeç yenik
dügecek ve kendisini o zaman
İnönü bile kurtaramayacaktır.
Kurtaramayacaktır, çünkü o
da Mustafa Kemal kuvvetleri-
nin karşısında artık Demirel i-
le aynı safa düşmüştür ve Mus-
tafa Kemal'e ihanetin damgası-
nı alından silmesi artık müm-
kûn değildir...

KAYITLI

Benim öfkem gecelerin beyidir; ■ Kalkar
bir tek çocuk ağlasa... ■ İşte bak bu an-
sızın yasa, ■ Kanun'un değil bizindir.

Göçmen kuşlar gibi bir gülümseme ■ Du-
dağının kıyısından gelip geçirdi. ■ Ba-
bam dünya güzel yer, dardı, ■ Sürsün
ama, sürececek bu garipseme.

Bayram davullarıyla doğarken gün ■ Bu
surupundına alışırmı? ■ Ömrün köhne
bir güvercin damı, ■ Hoyrat bir söze ba-
kar ölümün.

Aklı ki en incesel duyuların ■ Açar evre-
nin camını; ■ Aptal sonra tath eanını,
■ Atar dibine kuyuların.

Çirkinin güzele eski garazı ■ Kendi güzel-
liğini bilmediği için; ■ Vak'ıyle Çin'de bir
pirensesin ■ Kendini sevmekmiş bütün me-
razi.

Oysa hergey birbiriyle kayıtlı; ■ Akdeniz,
zeytinler ve Datçya... ■ Sevilmeyen yarım-

ada paramparça, ■ Kuş ağaca, ağaç ku-
şa hayıtlı.

Oyun durmuş gödoğu bekler, ■ Aydın ken-
tin kolalı yakasında; ■ Yavuklu çağ dağ-
ların arkasında; ■ Halk bir Anka kuşu
bekler.

Düşünmek dağların dağdağasını ■ Döge-
mektir bir petek bala; ■ Olmuyor ki böy-
le şaklatmakla ■ Eski koçukların mağası-
nı.

Aklınun ucuna bir yıldız kondu ■ Koşun,
koşun, dedim çocuklarıma; ■ İşte bu çö-
ban aya, yanışma, ■ Bu sözüm aycılara
dokundu...

Sokrat'a kurban kesilen horoz ■ Lokman-
lara dağdan odun taşırdı, ■ Horoz değil,
bir acayip katırdı, ■ Katır değil, Sokrat
gibi bir domuz.

Zikrederim önce hakkın adını! ■ Çocuğun
içinin hakkını; ■ Alsın diye köylü top-
rağını! ■ İçgi partisine yaptırım kaydı-
mı...

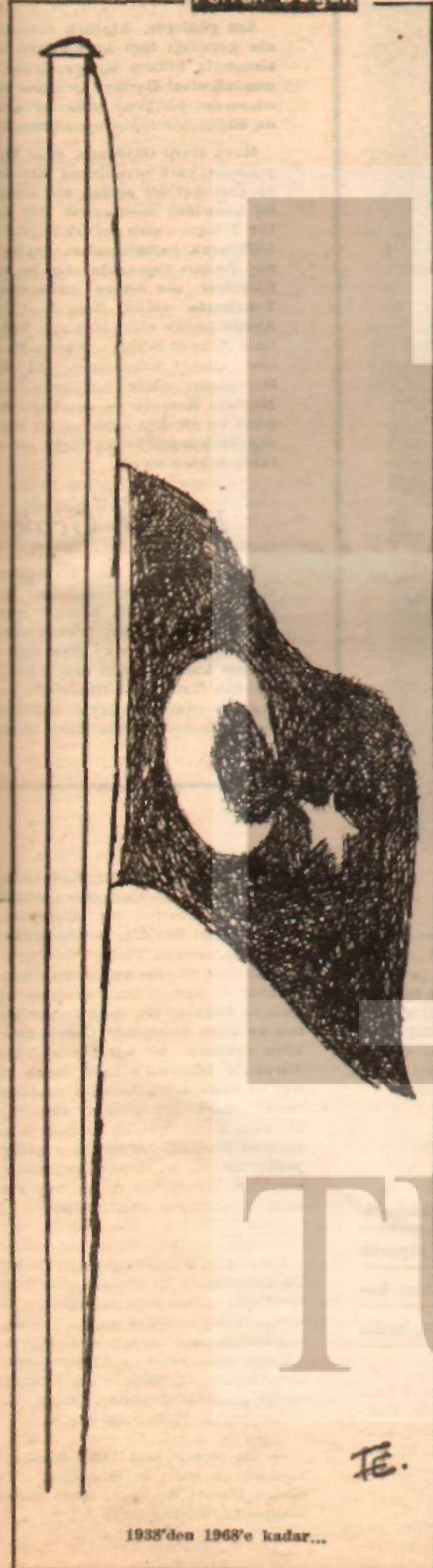
1963

Can YÜCEL

Mustafa Kemal aşılmalıdır

Alpay KABACALI

Ferruh Doğan



1938'den 1968'e kadar...

1 918'in Osmanlı İmparatorluğu, Fransızların, İtalyanların, İngilizlerin işgalindeydi. 1968'in Türkiye'sinde ise 35 milyon metrekareselik Amerikan işgal var...

1918'in Osmanlı İmparatorluğu, Abdülhamit'in yaptığı pazarlıktan sonra Vahdettin tarafından gizlice emperyalistlere satılmıştı. 1968'in Türkiye'si ise Abdülhamit ve Vahdettin övgüleriyle, bu «büyük padişah» larını taklit etmeye çalışan politikacılarla dolu...

1918'in Osmanlı İmparatorluğu'nda emperyalistlere tanınmış kapitülasyonlar, kabotaj hakları, Dünyu Umumiye İdaresi vardı. 1968'in Türkiye'sinde ise yine yabancılara tanınmış bir yığın ekonomik imtiyaz, milyonlarca lira dış borçlar, Türkiye ekonomisini kontrol altında tutan yabancı «konsorsiyum» var...

Bu iki tarih arasındaki yarım yüzyılın en önemli olgusu (vakıası), Mustafa Kemal olgusudur. Mustafa Kemal'i son eli yıllık Türkiye tarihinin temel ögesi haline getiren onun «fani vücudu» değil, yaptıkları ve yapılmasını istedikleridir. Mustafa Kemal'in tarihi bir olgu olmasından çıkan sonuç, ona ne her yıl 10 Kasım törenlerinde tekrarlandığı gibi, büründüğü etten - kemikten ayrılan bir ölümlü, ne de yüzde yüz karşı görüşte olanların bile başvurduğu bir fetvaci, ideolog ya da myte olarak bakmanın doğru olduğudur. Mustafa Kemal'in tarihi süreç içindeki eylemlerini inkâr kabul etmez bir biçimde saptamak ve bu eylemlerden sonuçlar çıkarmak zorunluluğundayız.

MUSTAFA KEMAL'in giriştiği ve başardığı savaşın niteliği bile, yeterli kanıyı verebilir: Ulusal Kurtuluş Savaşı! Bu savaş sürerken, 1920'de topladığı Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki söylevinde «Tekmil milletin vaziyetini idrak ile mukadderatına bizzat hakim olmağa azmettiğini anlamıştım» demekle, Meclis de yayınladığı 21 Ekim 1920 tarihli beyannamede varlık nedenini şöyle açıklamaktadır:

«Hayat ve istiklâlini yegâne ve mukaddes emel bildiği Türkiye halkını; emperyalizm ve kapitalizm tahakküm ve zulmünden kurtararak;

İrade ve hakimiyetinin sahibi kılmağa gayesine vasil olacağı kanaatindeydi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletin hayat ve istiklâline sulkaşt eden emperyalist ve kapitalist düşmanların tecavüzatına karşı müdafaa ve bu maksada münaafi hareket edenleri tedip azmille müesses bir orduya sahiptir.»

Ulusal Kurtuluş Savaşının başarıyla sona erdirilmesi ve Cumhuriyetin ilanı Türkiye halkının emperyalizmin boyunduruğundan kurtulmasını sağlamıştı. Fakat bu, tam bağımsızlığa ulaşmak için yeterli değildi. Cumhuriyetin ilanına kadarki Mustafa Kemal, askeri zaferler kazanılmasını sağlayan bir kumandandır. Emperyalizm ve kapitalizmin sadece askeri başarılarla bütbütün altedilemeyeceğini anlayarak ikinci tarihi görevini yüklenmiştir. Askeri zaferden sonraki görevini 30 Ağustos 1924'te, Dumlupınar'daki söylevinde belirtir:

«Efendiler! Kendilerine bir milletin talihî tevdi olunan adamlar; milletin kuvvet ve kudretini yalnız ve ancak yine milletin hakiki ve kabili istihsal menfaatleri yolunda kullanmakla, mükelîf olduklarını biran hatırlarından çıkarmamalıdır.

«Efendiler; artık vatan imar istiyor, zenginlik ve refah istiyor, ilmi marifet, yüksek medeniyet, hür fikir, hür zihniyet istiyor... Şeref, namus, istiklâl, hakikî varlık. Vatandaş bu taleplerini tamamen ve serian yerine getirmek için esass ve ciddi bir surette çalışmaya emrediyor.»

Bunun için de, «Muhakkak tam istiklâlini temin edebilmek için yegâne hakiki kuvvet en kuvvetli temel olan iktisadiyattır.» (İkdam, 20.2.1923).

NE yazık ki, «1922-1929 arasındaki iktisadî siyaseti bir cümleyle ifade etmek mîmkündür» Himayeci bir gümrük siyaseti arkasında liberal bir iktisat nizamı. Bu siyasetin ilk ve safiyane esasları 1923'de İzmir'de toplanan İktisat Kongresi'nde atıldı. Bu esaslar ferdin ve özel teşebbüsün, konulan gümrük himayesi arkasında ve serbest münasebetler dahilinde millî bir sermaye biriktirmesi esasına dayanıyordu.» (1)

Bu ekonomi politikasına rağmen, olumlu bir gelişim, mutlak bir iyiniyet görülür. Cumhuriyetin ilk on yılında Meclis'ten çıkan ekonomik kanunların «bariz vasfı (millî) liği ve (cemiyetçi) liğidir... Hepsinin ilk hedefi, Türkiye'nin iktisaden kendine yeterliği, millî istiklâlin sanayi istiklâliyle temelleştirilmesi» dir. «Devlet; yalnız idarî bir cihaz değildir. Millî iktisat faaliyetlerini idare, tanzim, mürakabe ve himaye eder. Bizzat sanal istihsal işleriyle uğraşır» (2). Hattâ 13 Mayıs 1933 tarihinde kabul edilen kanunla «altın ve petrol arama ve işletmeleri idareleri adıyla iki ayrı müdürlük kurulur, bu işlerin özel teşebbüs tarafından yapılamayacağı» belirtilir.

ULUSAL kalkınmayı sağlayacak bir ekonomik yönetimin bütünüyle uygulanamamasının, başka deyişle Komünist Partisi kurduracak kadar ileri fikirli olan Mustafa Kemal'in Türkiye'nin bünyesine uygun bir sosyalizmi getirememiş olmasının nedeni, bizzat, gerek askerlikten gelen bu kumandanın, gerekse çevresinin yeterli ekonomi bilgisine sahip olmamalarıdır. Mustafa Kemal bunu «Tarih bizden büyük adamlardır, fakat ekonomi bilgisinde yoksundular diye bahsedecek» yolundaki konuşması ile de belirtmiştir.

Ekonomik sistemin tam bir başarı sağlayamayacak yönde olmasının ve yaşanan devrim döneminin gerektirdiği birtakım siyasi tedbirler, baskılar bir yana, kapitülasyonların ilgası, kabotaj hakkının alınması, yeni harflerin ve lâikliğin kabulü, hilafetin ve devrim düşmanlarının yenilgiye uğratılması gibi önemli başarıları göğelelemek, BURSA NUTKU gibi bir belgeyi karartmamak gerekir.

Mustafa Kemal olgusunun ikinci dönemine ait bu kısa panorama, bugünkü bozuk düzenin Türkiye'sinde bazı kimselere «geçmiş özlem» duyurabilecek nitelikte bile görülebilir. Oysa Türkiye sosyalistlerinin Mustafa Kemal olgusu karşısında benimseyecekleri bir gerçekçi tutum olacaktır, olmalıdır.

Mustafa Kemal, herşeyden önce ulusal kurtuluş savaşı kazanan bir antiemperyalist, devrimci önderdir. Devrimcilik ise, tarihin ve toplumsal olayların diyalektiği içinde ancak kendi kendini aşarak, yenileyerek yürütülür. Bugün için Mustafa Kemalçiliği örnek alan bir devrimcilik, Türkiye'nin kurtuluş yolunun ancak ve ancak sosyalizm olduğunu kabul eder.

YUKARIDA çizilen tablonun ortaya koyduğu 1918 Türkiye'si ile 1968 Türkiye'si arasındaki korkunç benzerlik, giderek Mustafa Kemal olgusunu inkâr edenlerin 1918'lere dönüşmesini istedikleri bir döneme gelişmesi, devrimcileri asla yıldırmamaktadır. Mustafa Kemal'in önderliği, devrimciliği, eylemleri ve belgeleri, ikinci ulusal kurtuluş savaşını da hazırlamıştır.

Evet, ikinci ulusal kurtuluş savaşı başladı! Emperyalizmle mücadelede onun yolunda, kapitalizmle mücadelede Mustafa Kemalçiliği aşarak yürütülen, yürütülecek bir savaş...

(1) Şevket Süreyya Aydemir: Suyu Arayan Adam. İstanbul 1965, s. 455.

(2) Neşet Halil: Büyük Meclis ve İnkılap. Ankara 1933, s. 79 - 80.

Harbiyeli Mustafa Kemal



1 899'da Mustafa Kemal İstanbul'da artık bir Harbiyeli'dir. Onun Harbiye'ye giriş tarihi 13 Mart 1899 olarak gösterilir. O zaman İstanbul'da Tıbbiye, Harbiye ve Mühendishane (Mühendishane-i Berri-i Hümayun) ile sivil idareciler ve hakimler yetiştiren Mülkiye ve Hukuk Mektepleri yüksek tahvilin dört kutbuydu.

İstanbul Dârülfünun'u (Üniversite) henüz teşekkül etmiş değildi. Mevcut mekteplerden Tıbbiye, vatan ve hürriyet mücadeleleri güden Terakki ve İttihat Cemiyeti'nin 1899'da kurulduğu yerd. Bu hareket Tıbbiye'den sonra Harbiye'ye ve diğer mekteplere kol atmıştı. Mustafa Kemal Harbiye'ye zaten Manastır İdadisi'nde etkisi altında kaldığı hürriyet fikirleri ve memleket meselelerine karşı ilgilerle gelmişti. O halde şu demektir ki, Harbiye onu hem bir subay hazırlayacak, hem de vatan ve hürriyet duygularını genişleterek istibdat idaresine karşı bir asi olarak yetiştirecektir. Nitekim öyle de oldu.

Daha
Harbiye'de
iken devrimci
fikirlere
taşıyan ve
bu yolda
eylemlerde
bulunan
Mustafa
Kemal
akademide
iken.

• Genç harbiyelilerin kitap okumaları yasaklanmıştı. Her türlü yokluğa dayanacak gözü kapalı robotlar lazımdı.

Ortada Harbiyeli gençlerin bilgilerini genişletmeye yarıyacak kitap da yoktu. Mektebin öğrencilere açık bir kitaplığı mevcut değildi. Dışarıdan mektebe kitap taşımak, hele olur olmaz kitaplar sokmak yasaktı. Hem edebiyat ve diğer bilgi kollarında Osmanlı Türkiyesinin türkçe olarak basılmış kitap hazinesi neydi ki? Bir hiç!

Bütün gazete, dergi ve kitap yayınları sansüre tabi idi. Şairler bile şiirlerini diledikleri gibi yayınlamayazlardı. Vatan meselelerinden, dış olayların nedenlerinden, siyasi, sosyal, iktisadi konulardan bahsedilemezdi. Romanlar hiç bir sosyal tezi ve konusu olmayan ve hepisi bir araya gelse bir insanın ancak iki koltuğunu dolduracak kadar az sayıya şeylerdi. Eski medreseler kültürün, artık cami kitaplıklarımızda küflenmeye başlayan eserleri yeni nesle hitabetmiyordu. Nihayet 1860-1870 yıllarından başlayan Türkçe neşriyat ise,

hepsi bir araya yığılsa, bunların dışı dokunulardan bir tek vitrinin doldurulması bile kabili değildi.

Devletin tarihi ve mülkün coğrafyası bile yazılmamıştı. Elde tarih diye dolaşan küçük felekeler, basit, çorak, kısa ve kısır vakayinamelerden ibaretti. Saray kendi hanedanının eski asırlardaki zaferlerinin ve kudretli şahsiyetlerinin hatıralarının bile öğellenmesini istemiyordu. Çünkü o takdirde içinde yaşanan devrin sefaleti, padişahın aczi meydana çıkacaktı. İstenilen basit, iddiasız ders kitaplarından ibaretti. Bunların da her birinin başına padişah ve onun maaş ve medeniyete bağlılığını öven birer methiye yazmak esastı. Hülâsa saraya bilgi, düşünce ve hareketli subaylar değil, sadık, her türlü yokluğa şikayet-sizce dayanacak gözü kapalı robotlar lazımdı.

Fakat bu kitapsızlığın, bilgisizliğin Tıbbiye ve Harbiye gibi mekteplerde ve meselâ Mustafa Kemal nesli üzerinde şu tepkisi oluyordu ki, yokuşlar ve yetersizlikler onların yetişme, öğrenme ve düşünme ihtirasını büsbütün kamçıyordu. Mevcut nizamın aşağılığı, çürük-büğü üzerinde kesin kanaatlara vararak, kendi aralarında, istibdadı karşı kinlerini ve hürriyete olan hasretlerini müşterek bir inanç ve hareket haline geti-

riyorlardı. Gerçi bu hürriyet ve mesut gelecek hakkında ilkeler belirli değildi. Çünkü bu ilkeleri belirtecek, yazacak, gizli neşriyat dahi yoktu. Ama ruhi bir protesto ve isyan zihniyeti doğuyor, yerleşiyordu. Halin ve istikbalin değerlendirilmesini herkes kendi anlayış ve kabiliyetine göre yapıyordu, ama bu da bir şeydi.

• Mustafa Kemal, arkadaşlarıyla gizli toplantılar yaparak onlara vatanın imdadına konulması gerektiğini söylüyordu.

Mustafa Kemal teğmen oldu. Fakat onu ordu hizmetine göndermediler. Mektebi en parlak şekilde bitirenleri kurmay sınıfına ayırmak usulüydü. Mustafa Kemal'i de kurmay sınıfına seçtiler.

Mektebe kaçamak sokulan birkaç gaziye ve kitapçıktan başka dersleriyle yetinmek zorundadır. Bu derslerin konu-

...VE MU

DENİZ Harp Okulu Subay Taburu'nun 2 Kasım 1968 tarihli bildirisi:

«Halkın ve Anadolu'nun bağrından kopup gelen, Atatürk ilkelerinin ıyığıyla güçlenen ve yeryüzünde ilk kez bir kurtuluş savaşı vererek adını ölmüşleştiren Büyük Türk Ordusu'nun genç subayları olarak Yüce Türk Ulusuna sesleniyoruz.

Son günlerde, Atatürk devrimlerinin getirdiği tüm kuruluşlara karşı olmasıyla hünen bir gazetenin, sonunda kutsal Harbiye Ocakına da dil uzatması, biz genç subaylar arasında büyük bir tepki uyandırmıştır.

Hava Harp Okulunda, genç Harbiyelilerin yurt sorunlarını Atatürkçü ve gerçekçi bir açıdan ele almaları, bu konudaki düşünceleri bir «Kültür Yılı» olan «GÖKSENİN» de tophyarak yayınlamaları, geriye dönüş duaları yapmakta olan bu sapık fikirleri son derece ürktürmüştür. Tanzimata «Millî Bozgun Çığır», Abdülhamid'e «Ulu Hakan», Vahdettin'e «Büyük Sultan», Namık Kemal'e «Sahte kahraman», 27 Mayıs Devrimine «Gece hareketi» diyen, Mustafa Kemal'e ve devrimlerine a-cıkça ve alçakça saldıran bir zümreden de aslında başka türlü bir davranış beklenemezdi.

Kutsal Ocak

Nitekim onlar da ürkmüşler ve «Büyük Sultanları Vahdettin» in yıllarca önce Mustafa Kemal'e yaptığı gibi aynı taktiğe başvurarak «Komünist» diye, «Bolşevik» diye halk için anlamı karanlık olan sözükleri kullanarak Hava Harp Okulu'nun kutsal ocakına çamur atmaya kalkmışlardır. Bu çamur, bütün Harb Okulları-

ları ve çerçeveleri dardır. Fakat bir gün cesaret eder. Hocalarından centilmen, cesur ve taktikseven bir stratej olarak tanınan Nuri Bey'den, derste tarif ettiği gerilla hareketini, Türkiye'de oluyormuş gibi tabiki olarak anlatması ricasında bulunur. O zaman hoca «meçhul sebeplerle ve Boğaziçi'nin doğu kıyısından İzmir ve onun kuzeyinde Karadeniz'e çekilen yaklaşık bir hat içinde bulunan Türklerin İstanbul'a karşı isyan ettikleri ve buna karşı hareket problemleri verir. Mesele bir gerilla taktiksidir. Mustafa Kemal günlük ve belli konuları aşan bu problem karşısında o kadar heyecanlıdır ki, bu dersin hatırasını çok sonraları bile daima ve kurmay sınıfındaki heyecanıyla anlatmıştır.

Etrafında derhal bir grupçuk toplanır. Görünüşe göre bu grubun yöneticisi de kendisidir. Grup köşe bucaklarda, kendi arasında toplanmaya çağır. Bahçenin köşelerinde, boş dersanelerde, ağır gözünden uzak yerlerde boyuna konuşurlar. Boyuna tartışırlar. Bu tartışmalar heyecanlı hitabet yarışmalarına da dö-külür bazan. Konu hep aynıdır:

— Bu memleketin hali nedir? Bu memleketin hali ne olacaktır? Vatan bizden hizmet bekliyor. Onun imdadına koşmahız arkadaşlar!

Hani o günlerde bir ihtilal işareti verilse ilk silah başına koşacak ve sonra

MUSTAFA KEMAL'İN HARBİYELİLERİ...

Subay
1968

ğrından
dine ve
ilk kez
adını ul-
lus'un
Türk U-

mleri-
ra kar-
ma, se-
ta da di-
aracın-
mıdır.

Harbi-
tutürkçü
almaları,
tr «KÜ-
NİN» de

riye de-
bu kapak
tmıştır.

Çığır-
Vahdet-
Kemal-
7 Mayıs

diyen
lerine a-
r zümre-
bir dav-

k

şaylar ve
o in yit-
o yapıp
«Komün-
halk için
deri ku-
m kutul-
lkımlar-
Okulları-

t bir g'ne
entlimen-
g olarak
arif etti-
uyormuş
ricasında
ul sehop-
ndan la-
niz'e ge-
bulunan
an ettik-
blemiş
bikadır.
konulan
tadar be-
asını çok
y sınıfı-

k toplan-
etici'ni de
da, kend
Bahçeniz
gyar gö-
konuşu-
rtışmalar
s da di-
r:

ir? Bu
f Vahdet-
indadesi-

gareti ve
ve sonu-

rek, onun geleneklere ve dine olan
nın yüce varlığına atılmak istenmiş-
tir. Bağından bu Ulusa nice Mustafa
Kemaller vermiş olan Harb Okulları-
nın, her şeyden daha çok şeref ve
haysiyetine düşkün olan Harb Okul-
larının böylesine çirkin bir davranış
karşısında susması beklenemezdi.

Alet olmadık

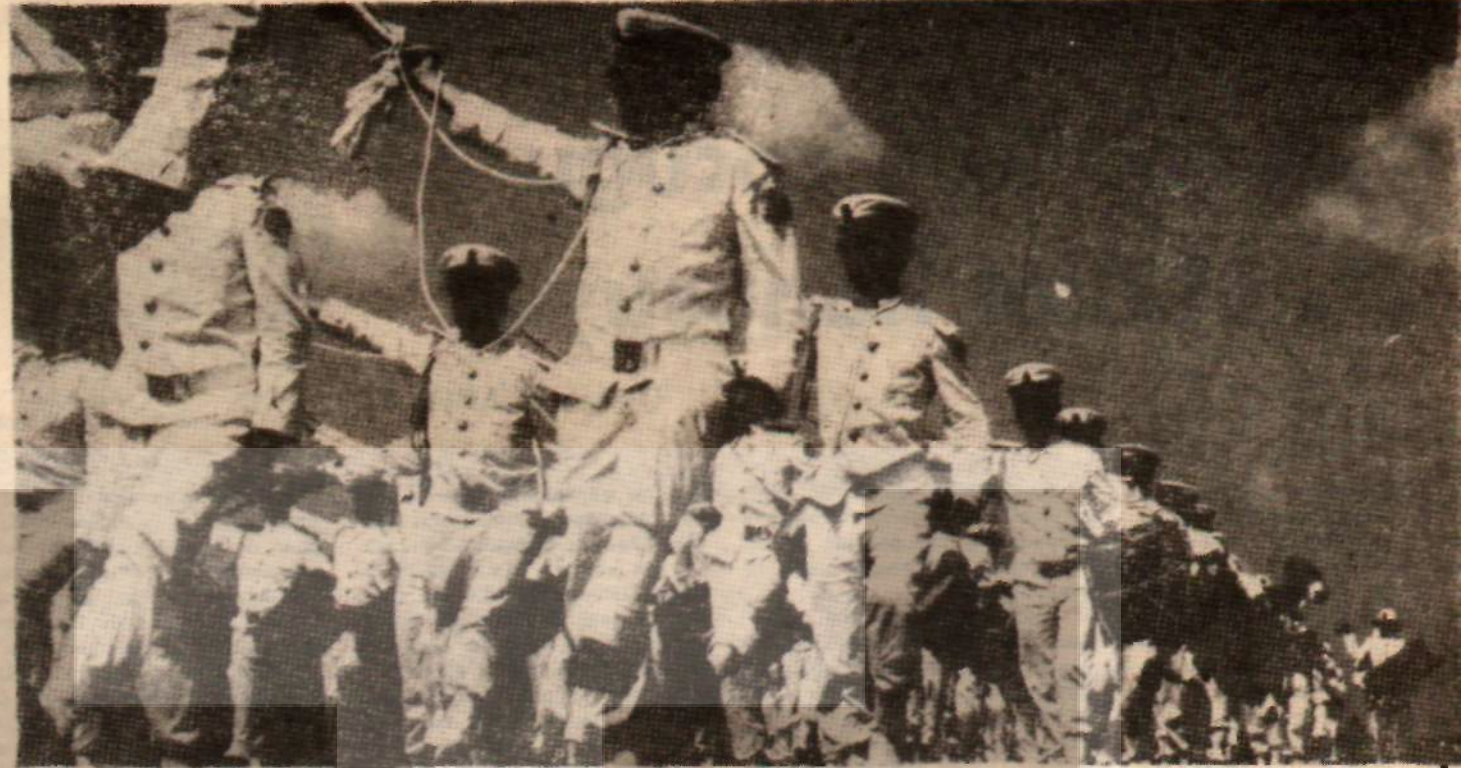
Büyük Türk Ulusu;
Biz halk ordusuyuz, biz Atatürk
ordusuyuz. Hiçbir zaman, hiçbir züm-
renin fikirlerine ve çıkarlarına alet
olmadık, yalnız ve yalnız Atatürk'ün
emrinde ve senin, yani Büyük Türk
Milletinin hizmetinde olduk. Bunun
içindir ki Hava Harb Okulu Kültür
Yılığ'ı olan GÖKSENİN şu sözlerle
başlar:

«Konu yurt ise, topraksa, ya da
özgürlükse bizim de söyleyecekleri-
miz var topluma. Harbiyeli olarak
görevimiz bu. Hakkımızı Ulustan al-
yoruz, gücümüzü Ata'dan. Artık tü-
feklerimize barut yerine devrimci
düşünceyi sürmek zorundayız. Tetik
o zaman güvenilir olur.»

Gözü dönmüş

Ama onlar, kösebaşlarında yeni
Kubilaylar bekleyen gözü dönmüş sa-
pıklar elbette buna karşı çıkacaklar-
dır. Çünkü onlar şimdiye kadar, halk-
tan yana, devrimlerden yana, Ata-
türk'ten yana herşeye karşı çıkmış-
lardır. Şüphe yok ki bu topraklar ü-
zerinde hiçbir zaman hayat hakkı
bulamayacaklardır. Buna Türk halkı,
Türk gençliği, Türk ordusu izin ver-
miyecektir.

Bunu çok iyi bilmemize rağmen,
yine de yüce Türk Ulusuna sesleni-



DENİZ HARP OKULU ÖĞRENCİLERİ BİR GEÇİT RESMİNDE

— Bu ordu halkın ordusudur, bu ordu Ata'nın ordusudur —

yoruz: Kurtuluş Savaşı yıllarında
halkın anlamını bilmediği «Komün-
nist» ve «Bolşevik» sözcüklerini kul-
lanarak Mustafa Kemal hakkında
güvensizlik yaratmak isteyenler, bu-
gün O'nun izinden yürüyen Harb O-
kullarına karşı da aynı silâhı kulla-
narak ne olduğunu pek iyi bildiğimiz
emellerine ulaşmak istemektedirler.
Çünkü tarih boyunca en büyük şa-
marı ordudan yemişlerdir. Bunun
için de halktan duygularını sömüre-

bağından yararlanarak onu kan-
dırmaya, Atatürkçü ve devrimci gü-
lerle karşı karşıya getirmeye çabı-
maktadırlar. İşte şimdi de sıra ordu-
ya gelmiştir.

Başaramıyacaklar

Ama işte burada kalacaklar ve bu-
nu asla başaramıyacaklardır. Çünkü
bu millet ordu milletidir.

Büyük Türk Ulusu;

Şuna inanmam ve bilmeni isteriz
ki, Harb Okulları her türlü dış etki-
den uzak, özgür, mutlu ve herkesin
insanca yaşadığı bir Türkiye'nin ba-
şımsızlığı için ölüme dek savaşmaya
anı içmiş genç subaylar yetiştirmek-
tedir orduya. Bize inan, bize güven.

Yalnız ve yalnız Atatürk'ün em-
rinde ve senin hizmetindeyiz.»

● En önemli gizli iş, bütün

Harbiye talebesine hitabeden

ve elden ele dolayan gizli ga-

zeteyi çıkarmaktır.

Onlar ölümden korkmayan, gerekirse
ölmek, ama asıl yaşamak ve başarmak
için andığın insanlardır. Gizli toplantı-
larda bu besleyici ve yüceltici heyecanın
ardından hemen işlere dalarlar. En ö-
nemli iş gizli gazeteyi çıkarmaktır. Bu
gazete bütün Harbiye talebesine hitab-
etmekte ve elden ele dolmaktadır. En
şüphesiz tarafı da, idare bundan ha-
berli olduğu halde bilmemezlikten ge-
lmektedir. Akademik Müdürü Rıza Paşa
iyi niyetli bir sattır. Belki mektepte
böyle şeyler olduğunu gizlemek, belki
de başka bir düşünce ile işi idare et-
mektedir.

Fakat Askeri Mektepler Müfettişi Zü-
hüddü İsmail, pis, adi bir hafiye idi. Rıza
Paşa'yı da saraya jurnal etti. Rıza Paşa
bir arama zorunda kaldı. Mustafa Ke-

mal ve arkadaşları mektebin veteriner
kısımında boş dersanede tam gazetenin
yazılarını hazırlarken birden kapı açıldı.
Paşa girdi. Bütün yazılar ortada serili-
di. Yakalanmışlardır.

Fakat paşa onlara, niçin dersleriyle
meşgul olmadıkları gibi şeyler sordu.
Kâğıtlara bakmadı. Dokunmadı. Etra-
fındakilerine onları hemen cezalandır-
malarını emretti. Biraz sonra da bu ce-
zanın hafta sonu tatilinden mayımlı-
yet, yani izinsizlik olabileceğini bildirdi.
En sonunda ise cezaya lüzum olmadığı
gerekçesiyle iş kapandı. Bu hakikaten
babaca bir davranıştı. İster mektebini
ve hattâ nefsini korumak için olsun,
ister asil bir koruma duygusu olsun
aynı sonucu varan kurtarıcı bir jest.

Kurmay mektebi bu hava içinde bitti.
11 Ocak 1905'te akademiyi tamamladı.
37 kurmay içinde beşinci idi ve henüz
24 yaşındaydı.

Akademiyi bitiren Mustafa Kemal
derhal Selâniğe gidemedi. Şimdi iş ta-
yinlere gelmişti. Görünüşe göre de ikon-
ci ve üçüncü ordulara tayin edilecekler-
di, ancak o zaman İstanbul'dan hareket
edecek, Selâniğe, Rumeli'ye gidecekler-
di. Şimdilik geçici olarak ve bir arka-
daşları adına bir apartman tuttular.
Orada toplanmaya başladılar. Fikirleri-
ni, kararlarını, teğebbüslerini orda ko-
nuşacaklardı. Artık vatanın imdadına
koşulacak günler için hazırlanma-
hıydı-

lar. Fakat işte o sıralarda öyle bir bas-
kına ve hiyanete uğradılar ki işe nere-
den bakılsa artık her şey mahvolmuştu.
Ne askerlik, ne rütbe, ne hürriyet ve is-
tikbal, her şey, evet her şey. Onlerinde
yalnız zincire vurulmalar, sürgünler,
zindanlar, kalebentlikler görünmekteydi.
Her şey bitmiş gibiydi.

Fethi isiminde eski, fakat askerlikten
kovulmuş bir arkadaşlarının hiyanetine
uğramışlardır. Bu arkadaşları onlara bir
gün rastlar. İşsizliğinden, sefaletinden,
yersizliğinden yakınır. Acırlar. Dostluk
gösterirler. Kiraladıkları apartmana al-
maya karar verirler. Halbuki Fethi, As-
keri Mektepler Müfettişi İsmail Paşa-
nın gizli bir ajanıdır. Onları takibetmek-
tedir. Yaptığı şey, onlara yalvarmak,
katılmak için bir manevradır. İş bir bas-
kıyla biter. Hepsi yakalanmışlardır.

● Gizli hücrelere kapatılan

genç Harbiyeliler, «bombalı

suikast» sanığı olarak da it-

ham edildiler.

Önce tek hücrelere kapatılırlar. Sonra
sorgular başlar. Sorgu heyetinin başında

bizzat İsmail Paşa vardır. Hatta bir a-
lık sorgular Abdülhamid'in sarayını
yapılır. Önce Abdülhamid'e bir bomb
suikast üstünde durulur. Fakat bu za-
aslı olmayan iddia düşer. Sonra g
teşkilât, gazete, apartmandaki topa-
lar. Arkadaşlarından bazıları itirafı
bulunmuşlardır. Bir aralık nepsinin
dudan kovulması ve sürgünde kalebe
likleri bahis konusu olur. Fakat bir a
tutukluluktan sonra her ne olmuşsa
best bırakılırlar. Akademik Müdürü R
Paşa bunu kendisinin temin ettiğini s
ler ve onlara dikkatli olmalarını anla-
rak bazı tavsiyelerde bulunur. Yal-
ikinci ve üçüncü ordular yerine Suri-
ye gönderileceklerdir. Kararda, em-
leketlerine kolayca dönemiyecekleri
bölgeye gönderilmeleri bilhassa işa-
lenmiştir.

Mustafa Kemal bu kayda göre a-
annesini bile göremiyecektir. Halb
Zübeyde Selânik'te, Ahmetsuba-
hâlesindeki evde 24 yaşındaki epaşa
beklemektedir. Fakat o gelmiyec
tir. Zübeyde için yeni çileler bağlamış
Oğlu gerçi mesleğini, rütbesini ve l
riyetini kurtarmıştır. Ama artık bir
gün'dür ve şüpheli'dir.

— Şevket Süreyya Aydemir
«Tek Adams adlı eserinden
mıştır —

« BENİM SUÇUM, DOĞDUĞUM KÖYÜ ANLAT-
MAKLA BAŞLADI MESLEK HAYATIMDA...
ADAMLAR, NE YAPSA SORGUYA ÇEKİYOR-
DU... HEM DE GÜNLÜK BİR GAZETE DAHI
OKUMAYANLAR YAPIYORDU BU SORGUYU... »

Öğretmenlikten istifa eden köy çocuğu M. Makal konuşuyor

Osman S. AROLAT

ÖĞRETMEN MAHMUT MAKAL

— 1968 Kasım'ında çok sevdiği mesleğinden ayrıldı —



1943 yılının mart ayında Niğde Aksaray'ın köylerinden bir çifti, çocuğunu elinden tutup Konya'nın İvriz Köy Enstitüsüne getirdi. Çocuk ilk defa bu okula gelirken emaklına, ya bindi, ilk defa aresim çekindi. Babasının etiyile kemigiyile, herşeyiyle devlete bıraktığı bu genç, yaz ayrı, kış ayrı sınıf geçti ve 1947 yılında enstitüyü bitirdi. 1948 yılında öğretmenliğe bağlandı. Altı yıl köylerde öğretmenlik yaptı. Sonra Gazi Eğitim Enstitüsü'ni bitirdi. Yıllar boyu Antalya, Ankara ve Adana bölgelerinde ilk öğretmen müfettişliğinde bulundu. Ve 1968 yılının 3 Kasım günü kesintiden 200 lira kalmış olan maaşını bile almadan 21 yıllık mesleğinden ayrıldı.

1943 yılının bu ürkek delikanlısı, yazdığı köy gerçekleriyle fin yapmış yazarımız Mahmut Makal'dı. Ve 1947 yılında Varlık Dergisi'ne yazmağa başladığı «Bizim Köy»ünden bu yana başına gelen bütün derter, gerçeklerin üstüne yılmadan ve dosdoğ-

ru gitmesinden geliyordu. Öğretmenlik mesleğini terketmek zorunda kalmış da yine yansıttığı gerçeklerin engellenmek istenmesindendi.

— Benim ilk suçum, doğduğum köyü anlatmakla başladı meslek hayatımda. Doğduğum köyün bağlı olduğu kazada, kendi köyümün gerçeklerini yazmaktan dolayı 38 gün hapis yaptılar. Yalan sahneler yaratma için komünist dediler. Ve koca koca hakimlerin, müfettişlerin hiç birinin aklına hemen yamablaşlarında olan köyüme gidip gerçekleri incelemek gelmedi.

— Kaç yıllarında oldu bu?

— 1950 yıllarında ilk romanım Bizim Köy'ü yayınladıktan hemen sonra, Halk Partisi başlayınca, Demokratlar o devirde bana arka çıktılar. Avukatlar filan gönderdiler. Tevfik İleri beya-natlar verip yapıları yerd. Tabii sonra ondan da yakamızı kurtaramadık...

— Olay nasıl kapandı?

— Seçim yakındı, o meseleyi

kapattı göründüler. Benim suçsuz olduğuma çabuk karar verdiler. Zaten pek bekledikleri birsey de yoktu. Halkoyunda izi kalmış istiyorlardı. Bu bir Halk Partisi taktiği idi. Şimdi diğerlerine de geçti. Bana sorarsan, ben, Bizim Köy'den sonra hiç bir şey yayınlamasaydım da 1968'de durumum pek farklı olmayacaktı. Bu sebepten olayın kapanması diye birşey pek olmadı, sürüp gitti ve taktik uygulandı.

— Olaylar nasıl sürüp gitti?

— Bu burjuva partilerinin ortak karakteriydi. Halk Partisinde başlıyan, Demokratlarda da sürüp gitti. Hem de daha şiddetli. O yüzden ben, ilk defa 1954'de bana arka çıkan Tevfik İleri'nin devrinde, 1959 yılında istifa zorunda kaldım. Baskılar en şiddetli dönemlerine ise burjuva partilerin birleşiminde ulaştı. Koalisyon devirlerinde yapılan baskı ve eziyet en son hadine ulaştı.

— Nasıl oluyordu bu?

— Adamlar, ne yapsan sor-

guya çekiyordu. Gazetelere yazı yazdın diyor, sorguya çekiyor. Hem de günlük gazete bile okumayanlar yapıyor bu sorguyu. Konuştun diyorlar, sorgu yapıyorlar. Mesela o devirde benim sorgularından biri konuşma sırasında köye 5 silgi, 17 kalem, 6 defter yardım yapan bir derneğe bu böyle halledilmez dememden. Bu konuyla ilgili olarak mahkemeye bile çıkardılar, böyle halledilmez demekle rejim değişikliği istediğim, dolayısıyla da komünizm propagandası yaptığım üzerine karar vermeğe kalktılar. Başka bir sorguda da, bir sohbet Rusya'da alle müessesesi vardır demem üzerinde durdular. Bu yetmiyormuş gibi aynı konudan iki şahitle mahkemeye verdiler. Hakim «Rusya'da belki alle yoktur, ama bu sözle komünizm propagandası olmaz» diye karar verdi.

— Peki son durum ne?

— Aslında son duruma gelmeden önce, bilimsel gerekçeler var. Bu Milli Eğitim öyle bir müesseseye ki; 1960 sonrası benim

1950-60 döneminde yazdığım o devri eleştiren yazılarımdan dolayı sorgumu yapıp, ceza vermeğe kalktılar. 1964'te, İbrahim Oktom zamanında yazdığım yazılardan dolayı bir sene açığa bıraktılar. 1966 yılında, Adana'da köyde müfettişlik yaparken pesine adamı taktılar. Aynı yıl T.İ.P. Altındağ ilçesinde kongre delegesi olduğumu iddia ederek sorgu yaptılar. Yani son olaylara gelmeden daha bir çok olayla karıştılar.

— Bu sorgularda ne soru sordular?

— Bunun için sadece geçen yılki durumu anlatmak yeter. Geçen yıl ben İstanbul Sağır ve Dilsizler Okulu'na tayin edilmişim. Ondan bu yana yedi sekiz kere sorguya çekildim ve elli kadar soru sordular. Okulun 35 öğretmeni de tek tek ve toplu olarak benim sorgularımı ilgili olarak dinlendirildi. Bu sorulardan birinde «T.İ.P. milletvekillerinin döğüldüğünün ertesi günü okula kızgın gelmem», bir başkasında «Taksim'deki uyanış mitinginde 10.000 kişi varken, bunu sohbet sırasında 50.000 kişi diye iletmem, «okutmakta olduğum sağır ve dilsiz çocuklara sosyalizm propagandası yapacağımı öğretmenlere söylemem» konuları üzerinde duruldu.

— Yazılar son yıllarda sorguya sebep olmadı mı?

— Yoo, onlar üzerinde de müfettişler çalıştı. Cumhuriyet Gazetesi'nde çıkan «Kıymda nedene doğru» yazımda siyaset yaptığımı kararına vardılar. «1.12.1967 günü Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan «Kıymda nedene doğru» politik yazısı ile iş başındaki iktidarı kötülediği sabit bulunduğu ve memuriyet haysiyetine muhl hareket ettiğinden tevbihi (ağır iltar) ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.» Ve bunu bana, altı ay sonra tebliğ ettiler. Hem de başkanlığın kâğıtlarında imzaları filan.

— Bunların sonuçları ne oldu?

— Sorguların sonunda eskiden sürgün filan gibi cezalar verirdiler. O zaman yanlış kararlar için danışmaya müracaat edip meseleyi hallederdik. Şimdi öyle yapmadıkları için mesele zorlaştı. Bana son yıl içerisinde sekiz disiplin cezası verdiler. Elleri de birçok sorgu var. Ve 50 lira aslı maaş aldığım halde son ay bana verdikleri para eğer alsaydım 200 lira olacaktı. Bir iki ay daha çalışsaydım ben-

Sözümüz Atatürkçü geçinenleredir!

SÖZÜM Atatürkçü geçinenlere, Atatürk yolunda ikbale erenlere, Cumhuriyetin 45. ve O'nun ölümünün 30. yıldönümünde isteyerek yada istemeyerek Anıt Kabir'in merdivenlerinde uygun adım gidenlere, onun geref defterine yıllar yılı bir türüb öğrenemedikleri bozuk türkçeleriyle iki satırlık bağıklık inelleri döktülerine, Anıt Kabir'in merdivenlerinde öğretmenlere «canlı tarih» diye gösterilenlere, «canlı tarih»e omuz vererek sağa sola tehdit savuranlara, O'nun için gür yakan, resim çizen, gözyaşı döken, nutuk çeken, siyaset yapan, okuyup bağırın, heykel diken gençlere, orta yaşlılara, yaşlılara, her kim ki «Ben gönülden Atatürkçüyüm» diyorsa, işte onlara sözümüz...

Dinleyin bakın, beyler! Aşağıda okuyacaklarınız zihnen bizim sözlerimiz değil ve de olamaz. Bu satırlar, Atatürk'ün Türkiye'sinde, Atatürk'ün harfleriyle basılıp el altından, el üstünden satılan 2 bin küsur sayfalık hatıratında kendisinin «...» karısının «O...» olduğunu yazacak kadar açık kalbli olduğunu İleri sürerek söylemeye başlayan Lozan murabhası azası, Bolşeviklere gidip yardım dilediğini söyleyen, milli mücadelenin milli eğitim ve sağlık bakanlarından, her geyi herkesten daha iyi bildiğini iddia eden, siz ister normal deyin ister anormal, adı sanı bilinen bir adam yazıyor : Dr. Rıza Nur...

Diyor ki bu adam, «Atatürk bir İ...» dir.

Diyor ki bu adam, «Atatürk'ün annesi bir K... O...» dur.

Ve diyor ki bu adam, «Atatürk'ün ba-

başı bildiğimiz Ali Rıza değil, annesini beşenip dağa kaldıran Abdoğ Ağa adında biridir.»

Diyor ki bu adam, «Atatürk yalancıdır, sahtekârdır, vatan hainidir, düzenbazdır.»

Diyor ki bu adam, «Atatürk milli mücadeleye isteyerek değil, padişahın emriyle sürülerek Anadolu'ya gönderildiği için katılmıştır.»

Diyor ki bu adam, «30 Ağustos Meydan Muharebesi bir İngiliz oyunudur. Atatürk bir İngiliz casusudur.»

Diyor ki bu adam, «Atatürk ve arkadaşları milliî aldatılmışlardır.»

Diyor ki bu adam, «Padişahlığı kaldıran o değil, benim.»

Diyor ki bu adam, «Bütün bu işleri sonradan kendisine mal eden, - bugün yaşamakta olan «Bilgili Kürt İsmet» dahil - sağıcısının solcusunun bildiği milli mücade- lenin önde gelenleridir.»

Bu adam yalnız Atatürk için değil, tüm milli mücadele kahramanları için «Topal Osman harik, aynı biçimde sözler ediyor, tanıklar vererek...

Ve bu adamın 2 bin küsur sayfalık bozuk türkçeli, bol çelişmeli, tarihe ısk tutmak amacıyla yayınladığı İleri sürülen hatıratına önsöz konduzan yayıncı esatılmışıoğlu da, «Biz bu eseri herkesin ne olduğu belli olsun diye yayınladık. Ashnda bu eserde yazılıp söylenenler Türkiye'de de satılan yabancı yazarların eserlerinde de var. Sonra ulu hakanımız Abdülhamit Han için nasıl ki bunca «yü» söylenenler tarihini ısığı altında gerçek yönüne kavuşuyorsa, Atatürk için bunca yıl söylenip yazılanlar

da, böylece gün ışığına kavuşsun istiyoruz» diyor.

Öyle diyor Satılmışoğlu! Ve dediğini de yapıyor elhak! Cumhuriyetin 45. ve Atatürk'ün ölümünün 30. yılında.

Peki siz ne buyuruyorsunuz «Bilgili Kürt İsmet» Paşa? Gençler sapıtması mı acaba?

Ya siz ne diyorsunuz, Atatürk Ordu- su'nun en başından, Atatürk Türkiye'si'nin en başına gelmiş devlet başkanımız? Sivri uçlar daha mı sivrilmiş?

Ya siz O'ndan da büyük komutan olduğunu emreden Ali Cemalettin Tural Pa- şa'mız? Ezemeli mi solcuların kafasını?

Ya siz her sabah kahvaltıda kuran okuyan ailenin çocuğu sevgili hükümet başkanımız? Siz de bir şey dersiniz her halde?

Ve Atatürk'ün nutuklarının mahkûm edilmesini isteyen cumhuriyet savcıları! Toplayacağınız bundan başka yeni bir kitap var mı?

Ve bilöümle sırtını Atatürk'e dayayanlar, Üniversiteler, rektörler, dekanlar, özel sektörçüler, solcular, 10 Kasım'dan 10 Kasım'a, bayramdan bayrama bildiriler yayınlayanlar, Atatürk için her köye bir heykel istiyenler, bakın ne diyorlar Atatürk için?

Ve bu düzen değişmeli mi?

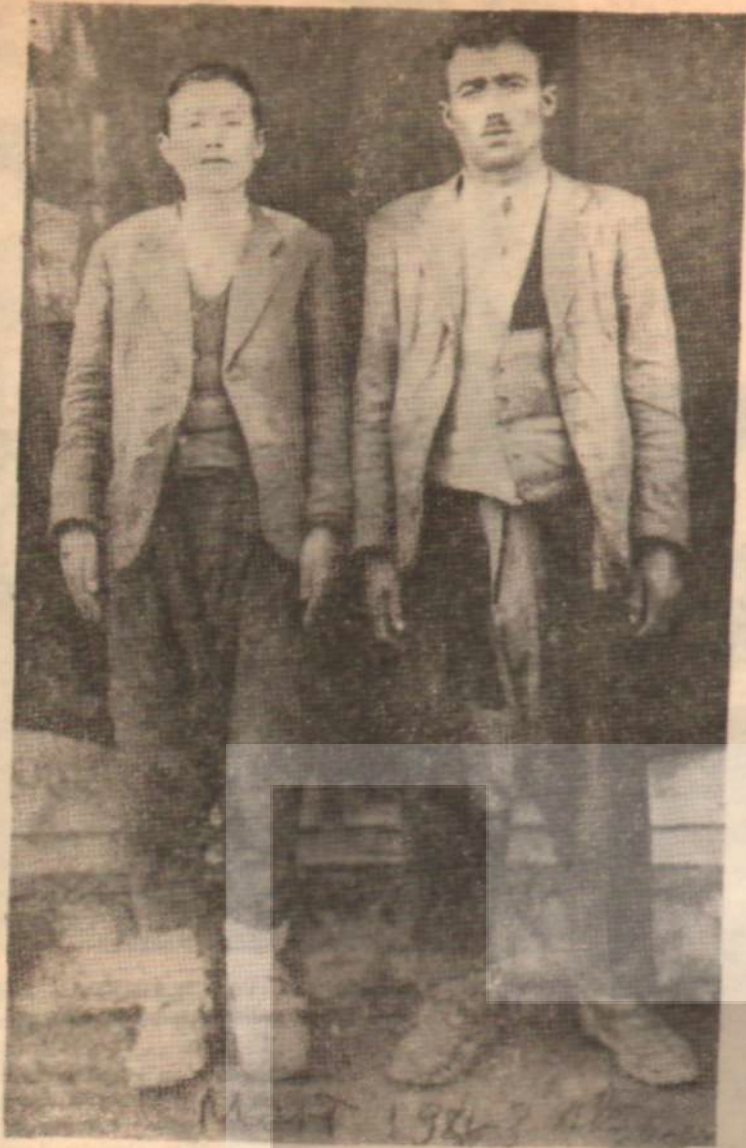
Anayasa tastamam uygulanmalı mı?

Uçlar törpülenmeli mi?

Münafıklar, kökü içeride ve dışarıda olanlar birer birer yokedilmeli mi, dersiniz.

Ne diyorsanız, dediğinizi yapın.

Yılmaz ÖZTÜRK



KÖY ÇOCUĞU MAHMUT MAKAL

— Köy Enstitüsü'ne gireceği sırada babası ile...

den üstüne para bile isterlerdi bu durumda.

— Peki, itiraz filan?

— Ettim. Terfi durumum için müfettiş istedim, bir yıldır gelmedi. Okul müdürü dersanemin kapısından geçmedi. Sonunda sağır ve dilsiz öğrencileri iyi eğitemediğim gerekçesiyle terfi etmeme raporlarının imkân vermediğini açıkladılar.

— Son istifa nasıl oldu?

— Bu sorguların ve cezaların hepsi aklımda sadece benim başında değil. Çok eskilerden başlayarak aydın kıymılarıyla birlikte yürüyüp geldi bugüne. Emin Türk'ler, Nazım'lar hep bu kıyma uğradılar. Gerçeğin üstüne giden her öğretmen de uğramaktadır. Bunun bende istifaya kadar varması aklımda bir kavga-dan kaçış değildir. Kendimi daha güçlü kılmak için yapılmış bir atılımdır. Öğretmenlikten ayrılmakla gündelik bir takım olaylarla uğraşmak zorunda kalmaktan kurtulmak istedim. Benim durumum bunu gerektirdiği için istifa ettim.

— Nasıl bildirdin istifanı?

— Bir telgraf çektim bakanlığa. «Bütün bir yıl uydurma sorularla uğraştırılıp sonunda masasının neredeyse tamamını ceza olarak kesme yoluna gidilmesi, ayrıca terfimin önlenmesi, ve altı ay kadem indirme cezası verilmesi, bununla da yetinilmiyerek yazdığım yazılardan dolayı bir sürü cezanın verilmesi, bütün varlığımı yirmi yılını verdiğim öğretmenlik mesleğimde artık yerimin kalmadığını gösterir. Tüm teşkilatınızla benimle uğraşmaktan kurtulup biraz da eğitim işleriyle uğraşmanız için istifa ediyorum.» dedim.

Böylece yirmi beş yıl öncenin enstitü kapısındaki ürkek delikanlısı mesleğinden ayrılarak yeni bir alanda savaşını sürdürmeğe başlıyor. Makal, köyden

gelen insanın gerçeklerinden ayrılmaması bir aydın olarak yeni bir hayatın eşiğinde...

Makal için TOS bildiri yayınladı

Makal'ın Sağırılar Okulu öğretmenliğinden istifası üzerine TOS İstanbul Şubesi Başkanı Nuri Yıldırım aşağıdaki bildiriyi yayınlamakla olayı kamu o-yuna açıklamış ve öğretmenlere yapılan baskıyı protesto etmiştir:

«Türki baskıları nedeniyle yirmi yıllık meslek hayatından istifa etmek zorunda kalan Mahmut Makal, bakana çektiği telgrafta «tüm teşkilatınızla benimle uğraşmaktan kurtulup, biraz da eğitim işleriyle uğraşmanız için istifa ediyorum» demektedir.

Savaşına «Bizim Köy» adlı eserleriyle başlayıp her devirdeki yöneticilerin gazabına uğrayan Makal, yazdığı yazılardan dolayı, uydurma sorular tertip edilerek maaş kesimi cezasına çarptırılmış ve Kasım ayında maaşının büyük bir kısmı kesilerek iane katilinde eline tutuşturulan 200 lırayı almayarak Sağırılar Okulundaki Türkçe Öğretmenliğinden ayrılmış, idarenin bağından kurtulmuş olarak savaşını sürdürmeye karar vermiştir.

Öğretmen kıymının Danıştay tarafından engellendiğini gören bakanlığın bu kez de çeşitli cezalar icat ederek, öğretmenleri kuru ekmeğin tutsağı yapma, ha-

Amerika ile Rusya arasında bir savaş ihtimali belirdiğinde, bizim «topun ağzında olduğumuzu, hiç istemediğimiz halde Anadolu yaylasında kanın gövdeyi götürceğini, yıllardır en sorumlulara bile doğru dürüst anlatamıyoruz. Bunun sağcılıkla solculukla ilintisi de yoktur. Olmadığını, geçenlerde yurdumuzu ziyaret eden esajcı De Gaulle de açıklamış «kararlarınıza, kıyılarına, havalarına kimseyi karıştırmayın» demiştir. Kararlarınıza, denizlerimize, havalarımıza Amerikalıları karıştırdığınız içindir ki, bir savaş ihtimali belirdiğinde topun ağzındayız.

Geçen hafta İlhan Selçuk yazdı. Bu konuda ben de, bir sorumludan dinlediğim bir olayı yazmadan edemiyceğim. 1962'de Küba ablukası olmuştur. Amerika'da Kennedy başkan, Ankara'da İsmet Paşa Başbakan'dır. Küba'da Sovyet rampaları vardır. Amerika bunu kendi ülkesi için tehlikeli ve sakıncalı gördüğünden kaldırılmasını istemektedir. Beri yandan Türkiye'de de Amerikan füze rampaları vardır. Rusya da bunların kaldırılmasını istemektedir. Kennedy ile Kuruçef pazarlığa otururlar. Bizim bundan habersiz yoktur. Pazarlıktan vardır da, pazarlığın Türkiye üstünde geçtiğinden yoktur.

Bir gün İsmet Paşa, bu tehlikeli günlerde Kennedy'den bir «muhtıra» alır. Bunda «Türkiyenin, Amerikanın dostu olduğu, gelecekte dünya olaylarından savunması için endişe duymaması gerektiği, tafsilatın sonra verileceği» belirtilmektedir. İsmet Paşa kabinesini derhal toplantıya çağırır. Alınan «muhtıra» yı okur, bu konuda müzakere açar.

Bakanlar, gerekli açıklıkta olmayan muhtıra üstünde düşüncelerini söylerler. Yorumlar yaparlar. Fakat hiç kimse, muhtıranın özü, anlamı üstüne kesin bir şey söyleyemez. İsmet Paşa da fazla bir şey anlatmaz. Her vakit yaptığı gibi işi zamana bırakır.

Öyle ya, Türkiye nire, Küba nire? Küba'da çıkacak bir olaydan Türkiye neden böylesine bir endişe duysun? Bana bu olayı anlatan arkadaş :

«— Pek fazla bir şey anlamadık. İsmet Paşa da anlatmadı. Gece yarısında toplantıdan çıktık, evlerimize dağıldık.» dedi.

Hiç kimsenin hatırına, Küba'daki rampalar karşılığı, Türkiye'deki rampaların kaldırılması konusunda bir pazarlığa girildiği ve bunun karara bağlandığı gelmiyor. Bakanlar da, dönenlerden habersiz, evlerindeki rahat yataklarına koşuyorlar.

Oysa «muhtıra»nın bizim elimize geçtiği gece, Başkan Kennedy, Türkiye'deki Jüpiter füzelerinin atom başlıklarının çıkarılmasını, kendisi şahsen emir vermedikçe kullanılmamasını emrediyor.

Bu füzeler Türkiye'yi bir Rus saldırısına karşı korumak için kullanılabilmektedir. Türkiyenin bunda savunma bakımından söz hakkı vardır. Amerika kimseye haber vermeden «tabii Türkiye» bunların başlıklarını çıkarttırmıştır. Diplomatik dilde, olur a, Türkiye'de bundan haberli kılı-

yatından bezdirme yolunu tutmuş olması «güftür».

Makal gibi yirmi yıldır tüm haksızlığa, adaletsizliğe karşı koyarak, eserleri, yazıları ile yoksul bir ülkenin hayatiyetli öğretmen olmamın sınavını vermiş bir kişi cezaları, sürgünlerle susturulamayacaktır.

Kaynağı yoksul Türk halkı olan savaşçı öğretmen topluluğu Makal'larla döndür. Bir Makal'ın varlığından korkanlar acı sonun geldiğini bilmeli, kişilerle uğraşmayı bırakıp bir arap saçına dönen bozuk eğitimimizi düzeltmelidirler.

Bütün öteki haksız davranışlar gibi Makal'ı istifaya mecbur eden tutumu şiddetle protesto ederiz.»

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed kemal

Dügmeye basılınca...

nan vardır, siz merak etmeyin demeye gelen «muhtıra» yı göndermiştir.

Bana anlatan arkadaş diyor ki :

«— Bir kaç gün sonra, yabancı haber ajanslarından Kennedy - Kuruçef pazarlığını, Türkiye ile Kübadan Jüpiter füzelerinin sökülüp götürüldüğünü öğrendik. O zaman anladık ki, bizim üzerimize bir pazarlık geçmiş. Bizim güvenliğimize ilgili füzelerin sökülüşünde Kennedy teminat anlamına o muhtırayı bize göndermiş. Bunlardan habersiz, toplanıp muhtırayı konuşmuşuz. Biz de kapı çalmıyormuş da haberimiz yokmuş.»

Olayı anlatan arkadaşta sonsuz güvenim vardır. Bir meseleyi karikatürize edeceğini veya mübalağalandıracağını sanmıyorum. Onun için geçmiş bir olay olarak kabul ediyorum.

Gelelim şimdi işin açtıkları yanına... Bir ülkenin içine «kararlarına, denizlerine ve havalarına» dost ve müttefik adı altında bir başka ülke girerse, üstüne yapılacak her pazarlıkta küçük ülkenin haberi bile olmuyor. Sonradan başka kaynaklardan yararlanarak işin esasını anlıyor. Gerçi nazikâne diplomatik uyarıda bulunuyor karşı taraf... Ama bu diplomatik uyarıyı bile yorumlama gücü elimizde olmuyor.

Ya, Kuruçefle Kennedy anlaşamasa-lardı durum ne olacaktı? Burasını da John Kennedy'nin kardeşi Robert Kennedy'den dinliyalım :

«— Biz Kübaya saldırdığımız takdirde, Rusya da Türkiye'ye saldırıracaktır. Türkiyenin haberi olmadan milli varlığı tehlikeye düşecektir.»

Füzelerin kalkmasından ötürü, Türkiye üzerindeki tehlikenin biri uzaklaşmıştır. Ama tehlikenin tümü uzaklaşmış mıdır? Amerikan üsleri durdukça, Amerikan askerleri ülkemizde varoldukça, ekonomimiz, sosyal yaşamımız, dış politikamız, kültürümüze, yerli kaynaklarımıza Amerikalılarca elkonulduğu sürece; tehlike devam ediyor demektir. Senato'da Gürsoytrak - Çağışayangil tartışmasının özünde yatan da budur. Yani tehlikeyi, bizim yüzümüzden olmayan bir tehlikeyi. Amerikan etkisi sürdükçe nasıl savuşturabiliriz?

AP sorumlusunun :

«— Bizim zamanımızda hiç bir anlaşma olmadı...» demesi de yetmiyor. Olmayabilir. AP iktidarı o kadar Amerikan güdümünde bir görüntüde ki, anlaşma yapılması gereği bile duyulmayabilir. Ama bu, artan tehlikenin kalkmış olması anlamına gelmez.

Zaten burdan itibaren, bizim anlatmak istediğimiz ve çok kışkırtıcı anlamazlıktan geldiği nokta beliriyor. İş bu noktada, sağcı, solcu demeden milli tehlikeyi sezinelemeye ve önlemeye kalıyor. Solcular söylüyor diye, milli sağın «De Gaulle gibi susması, duymazlıktan gelmesi yurtseverlikle bağdaşmaz. Dügmeye basıldığında tehlikeye hepimiz içindir. Bomba düşerken kimin solcu, kimin sağcı olduğuna bakmaz. Hatta kimin Amerikansever olduğu da o dakikada ayırt edilemez.

Bunu gösteriyoruz.

Tekzip

EREĞLİ'DE KANUNLAR TATBİK EDİLE

Derginizin 20/Ağustos/1968 gün ve 86 sayılı nüshasının 11. sayfasındaki (Sökan'ın memleketinde zorbalık!) başlıklı yazı gerçeklerden uzak ve okuyucuları yanıltıcı mahiyettedir. Şöyledir:

İlçemizde yeni kurulmuş olan «Kültür ve Eylem Derneği» Kanunen lüzumlu müsaadeyi almaksızın Aşıkhar gecesi tertibine tevessül etmiş, sonradan Kaymakamlığımıza başvurmaları üzerine gelecek aşıkların durumları ve hemen Konya olaylarını müteakip böyle bir gecenin ya-

pılmak istenmesinin halkımız üzerinde uyandırdığı aşırı tepki dikkate alınarak ve kanunun verdiği takdir hakkı kullanılarak güvenlik mülahazasıyla geceye müsaade edilmemiştir. Geceyi hazırlamaya teşebbüs eden Dernek mensuplarına vazgeçmeleri için para teklif edildiği iddiası tamamen asılsızdır. Bunun aksine tertipçiler bu gece için sarfettikleri paranın lade edilmesi halinde geceyi tertip etmeyeceklerini Emniyet Amirliğine bildirmişlerdir.

İçişleri Bakanı, memleketi olan Ereğli'ye pazar tatilinde dinlenmek için gelmiş, Emniyet Genel Müdürü ise gelmemiştir.

Sabahattin Çakmakoglu
Konya Ereğlisi Kaymakamı

VIETNAM AMERİKA'YI NASIL DİZE GETİRDİ?

VİETNAM Savaşı'nı, son iki yıl üç temel unsur belirlemiştir: Amerikalıların kuzeyi bombalamaya girişimleri, Güney Vietnam'daki savaşın şiddetlenmesi ve meseleye çözüm getirecek barışçı çabaların başlamadan çıkmaya başlaması...

1968 ise, 67'nin uzantısında Amerikalıların «tırmanma» da daha yüksek düzeylere çıkması, Vietkong'un güneyde çeşitli ve umulmayan darbelerle ciddi olarak hırpalanmasıyla tam bir savaş yılı oldu.

Hatırlarda olduğu gibi, Birleşik Amerika, Uzak Doğu'daki sömürü niyetlerinin daha eski olmasına rağmen, Vietnam'a direkt bir biçimde müdahaleye 1962'de Saygon'da bir Amerikan askeri komutanlığının teşkili ile başlamıştı. Amerikalılar bu tarihe kadar 1954 Cenevre Konferansı ile ikiye ayrılan Vietnam'da güneyin başına Ngo Dinh Diem'i getirmişlerdi. Diem kısa sürede Amerikalıların desteğiyle ülkede diktasını kurmuş, Russell Mahkemesi'nin de saptadığı gibi, ülkeyi «korkunç işkence»nin hüküm sürdüğü bir nazi kampı na dönüştürmüştü. Rüşvet ve yağmaya, ülkenin bütün kaynaklarıyla Amerikalılara peşkeş çekilmesine, müthiş baskı ve işkencelere rağmen, çok geçmeden Vietnam'ın yurtseverler ormanlıklarını, piringliklerini yolunu tutmuşlardı. Vietnam yurtseverleri «Ulusal Kurtuluş Cephesi» adıyla silaha sarıldılar. Böylece Vietnam Savaşı yeniden başlamış oldu.

1 Kasım 1963'te Diem'in katledilmesiyle Vietnam Savaşı'nda yeni bir devre açıldı. Güney Vietnam gün geçtikçe istikrarlı bir hükümet kurma olanaklarını yitiriyordu. Güney Vietnam hükümet kuvvetleri savaş gücünü tamamen kaybetmiştiler. Askerler büyük kitleler halinde Viet-

kong'un safında yer almak üzere silahlarıyla birlikte piringliklerin yolunu tutuyordu.

Amerika artık işin «askeri danışmanlar» paravanasıyla bağışlayamayacağını anlamıştı. Amerikan emperyalizmi bu andan itibaren Vietnam'da gerçek bir ılgal kuvveti olarak ortaya çıkmıştı. VII. Filo Kuzey Vietnam kıyıları önünde nöbet tutuyor, güçlü askeri üsler kuruluyordu. Bu, gerçek savaşın başlangıcıydı. Amerikan Hava Kuvvetleri 6 Şubat 1965'te Pleiku Üssü'ne karşı yapılan bir Vietkong hücumunu bahane ederek ilk kez Kuzey Vietnam'a hava saldırılarına girişti.

● Kuzey Vietnam'a karşı hava saldırılarının üç hedefi neydi?

Tırmanmanın felsefesine göre Güney'deki direncin kaynağı Kuzey Vietnam'dı. O halde Kuzey çökertilmeliydi. Böylece Birleşik Devletler 1966 Haziran'ından 1968'in son üç ayına kadar saldırılarını gittikçe şiddetlendirdi. Artık sadece askeri tesisler değil, sivil halk da bombardımanların hedefi haline gelmişti. Haziran 1966 ile 1967 Temmuzu arasında Amerikan Hava Kuvvetleri günde 100 hava hücumu ritmiyle saldırılarını şu üç önemli hedef üzerinde toplandı:

1966 Haziran'ı sonunda Amerikan Hava Kuvvetleri ilk kez Hanoi ve Hayfong'u bombalamaya giriştiler. Altı ay sonra hedef doğrudan doğruya Hanoi oldu. Görülen hedef, ülkenin endüstrisini yıkmaktı. Gerçek hedef, sivil halktı. Amaç ise, halkın direncini kırmaktı. Fakat bombardımanların şiddeti arttik-



HO Şİ MİNH
Amerika'yı dize getirdi

ça kuzeyin direnci de sertleşiyordu. Sovyet yer-hava füzeleri, D.C.A. ve Mig 17'lerin katkısıyla, Amerikan hava hücumlarına Vietnam halkı etkin bir şekilde karşı koyuyordu.

Amerikalılar sonunda tırmanmayı pahalı ödediklerini anlamışlardı. Vietnam halkını dize getiremedikleri gibi, ülkenin endüstriyel gücünü de yere vurmamışlardı. Buna karşılık, bin aşkın uçak ve az olmayan sayıda pilot kaybetmişlerdi. Bununla birlikte «tırmanma» yeni merhalelere gitmekten geri kalmıyordu. Nitekim 1967 ilkbaharından itibaren Amerikan saldırıları Vietnam'ı ikiye ayıran sas-

kerleştirilmiş, bölgeye tekeşif edildi. Böylece kuzeyin hücumu ihtimali korkusuyla, bölgedeki köprü ve ulaşım yollarını hedef alan bu hava hücumlarıyla «tırmanma»da bir adım daha atılmıştı.

Fakat tırmanmanın aşamaları istenileni vermekten uzaktı. Amerika kuzeyi dize getirememişti. Üstelik güneyde Ulusal Kurtuluş Cephesi, şaşırtıcı başarılar kazanmakta devam ediyordu. Vietkong birbiri ardından girdiği hücumlarla Amerikan üslerini perişan ediyordu. Saygon'daki Amerikan Büyükelçiliği bile artık «güvercin» olmaktan çıkmıştı. Amerikan emperyaliz-



VIETKONG SAVAŞÇILARINDAN BİRİ
— Emperyalizme meydan okuyor —

mi dünyanın en güçlü ılgal ordusuyla bile ılgal ettiği ülkenin kontrolünü elde tutamıyordu. Tırmanma ıflas etmişti. Askeri bir zafer hülyaları suya düşmüştü. Savaş kuzeye uzatmak tasarısı ise bugünkü konjonktürde gerçekleştirilemezdi.

● Barış görüşmelerini, emperyalizmin yenilgisi ile sonuçlanacaktır.

Şimdi Amerika'nın kuzeyi bombalamaktan vazgeçerek Güney'de Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni geçerli muhatap olarak kabul etmesi, yukarıda ana çizgileriyle belirlenen gelişmelerin doğal sonucudur. Johnson'un çağrısı, emperyalizmin yenilgi belgesidir.

Nitekim, Amerika'nın bombardımanı durdurmasından sonra yaptığı konuşmada Vietnam halkına hitap eden Kuzey Vietnam Cumhurbaşkanı Ho Şi Minh, savaş kazanmak için çarpışmaya devam edeceklerini açıklamış, «Çarpışmaya devam ederek savaş kazanmak, güneyi kurtarmak, kuzeyi savunmak ve ana vatanı şimdi bütün Vietnam ulusu için barışçı bir birleşmeyi sağlamak, kutsal bir görevdir» demiştir.

Saygon hükümeti, Kuzey Vietnam, Güney Vietnam Millî Kurtuluş Cephesi ve Amerika'nın katıldığı dörtlül barış görüşmelerinin olumlu bir hava içinde devam edeceği muhtemeldir. Amerika'nın yeni başkanı Nixon'un seçime bir gün kala vadettiği gibi ya Paris'teki barış görüşmelerine katılmama ya da Saygon'a gitmesi ve barışın sağlanması için çalışması gerekmektedir.

Ertelenen barış görüşmelerine katılmak üzere Paris'e giden Kuzey Vietnam heyeti başkanı Ksuan Tuy, görüşmelere Güney Vietnam heyetinin katılmasını kabul etmelerinin «Güney Vietnam'ın kukla hükümetinin ta-

Göge uzanan yumrukların türküsü

Seref, şaşkına çevirir insanı çoğu defa.
O gözü pek iki adam düşmediler ağı
kara eldivenli ve yalın ayak
çıktıkları zaman şeref basamağına.

Millî mars çabırırken,
kaldırmayıp başlarını yere eğdiler.
Mağrur iki tanrı gibi
daha yüksekleri eristiler.

Paçavralar gibi çansız bayraklar,
bir nefeste bulutlara uzanan
kara eldivenli dört kara yumruk
yas içinde, başlat üzerinde sükunet.

Meydan okuyup korkunç gücüne, devletin,
kulluğların, bombaların, savaş gemilerinin
tükürdüler.

Yüce birer kurban gibi durdular
yumruktan birer kurban.

Seref bu gençleri satın alamadı,
fakat başka başarıları ulaştırdı.
Onlar şat'ı şeref'i elde edip
üzerine tükürdüler.

Böylece kaybetmeyip çifte zafer sağladılar.

Ne çıkar çarçabuk ceza yedilerse,
Yapacaklarını yapmışlardı, kahramanca bir
hareketle.

Seref basamağı kızgın yumrukların sıkıldığı
bir tribün olmuştur.

Utang içinde sarkmış kafalar,
göklere yükselmiş yumruklar
ve kaburgalarımıza çarpan kalplerimizden
daha ağır kınama bulunamaz
kasapların kasaplığına.

Yevgeni YEVTUÇENKO
Türkçesi: Selma ASWORTH



anladığı anlamına gelmeyeceğini açıklarken, Vietkong'un siyasi kolu olan Güney Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi heyetinin başkanı Bayan Bin Bourget de kişiliği ile davanın kazanılmasını, sağlayacak bir faktör olabilecektir. Bayan Bin, Hindicini savaşında yıllarca hapsede kalmış bir Vietnam milliyetçisidir.

Vietcong'un bombardımanını durdurulmasından sonra yayınladığı bildirinin birinci şartı da, İki Vietnam'ın birleştirilmesidir.

Bombardımanların durdurulmasından sonraki bütün bu gelişmeler, Nixon faktörü ister barıştan, ister yeniden bombalamadan yana olsun, antiemperyalist mücadelenin zafere ulaşacağından şüphe bırakmamaktadır.

ALMANYA

A.T.T.F. nasıl kuruldu ?

Metin GÜR
Köln'den yazıyor

Park eden arabanın arka camında bir küçük Türk bayrağı gözümle ilişti. Kıpırmızı desenin ortasında ayyıldız puri puri duruyordu... Günlerce uzaklıkta kalan vatan... Bunun üzerinde hakimiyet kurmak isteyen sömürücü devletler ve içteki örümcek ağı gibi kolları...

Kendi öz evladını vatanından, yuvasından eden ve göçebe hayatı yaşatan ırı göbek, kalın enselilerin ayakta tuttuğu bu düzen ve dalgalanan tek Türk bayrağı...

Barakayı andıran tek katlı binanın penceresinden dışarıya akeden gür bir işçi sesi şöyle diyor: «Arkadaşlar, kendimize bir strateji çizmenin ve bu stratejinin Türkiye'nin şartlarına uygun, Türkiye'ye en yararlı sosyalist bir strateji olmasının önemliliğini ve ihtiyacını duyduk, bu nedenle de stratejimizi şöyle çizdik: Türkiye'deki yegane siyasi sosyalist örgütün dışı a düşmemek.» Bu ses, Köln

Türk Gençliği Kültür Kulübü Başkanı Doğan Kekevi'nindi. Uzun zamandan beri hazırlıkları yapılan ve her an için kurulması beklenen AVRUPA TÜRK TOPLUMCULAR FEDERASYONU-NUN kuruluş toplantısının açış konuşmasını yapıyordu. 7. Almanyada, 2. sı dısta olan 9 kuruluşun delegeleri hazırlanan masaların etrafını gevirmişlerdi. Kimi işçi, kimi talebe...

Aynı ses devam ediyordu: «Her şeyden evvel, Türkiye'nin tarihsel şartlarını ve elli senedir edinilen somut tecrübeleri göz önünde tuttuk. Örneğin: son Çekoslovakya olaylarında tamamen demokratik yoldan gerçekleştirmeyen, halka indirilmeden, halka mal edilmeden, bir takım dış yardım ve baskılarla gerçekleştirilen güdümlü sosyalizmin olumsuz sonuçlarının doğurduğu acıyı gördük.»

Saat 10, 11, 12 ve 14.00. Konuşmalar oluyor, her şey enine boyuna inceleniyor, amaç: «Türk yasalarına uygun olarak her türlü sömürüye son vermek için çalışmak.»

Seçimlere geçildiği zaman ortaklık kararıydı. Bir inanç için çırpınıyordu kilometrelerce uzaklardan gelenler. Evet, evet mutlaka emekçi sınıfı iktidara gelmeliydi ve gelecekti de. Bütün mücadeleler bunun içindi...

Divan başkanı seçimin neticesini açıklıyordu: «Başkan Ayhan Alpogut, Sekreter Aydın Karahasan, Sayman Gülderen Tekindor. Kendilerini kutlarız. Toplumcu omuzlara, toplumcu yük yüklenmiş ve AVRUPA TÜRK TOPLUMCULAR FEDERASYONU kurulmuştur. Başkan işçi, Sekreter; Türkiye'nin biricik Sosyalist partisinin genel başkanını Zonguldak'ta karşıladığı için kıyama uğrayıp da Almanyaya işçi olarak çalışmaya gelen öğretmenlerden, Sayman ise iki çocuk anası bir işçi idi. Londra, Stockholm, Berlin, Köln, Braunschweig, Münich, Dachau'daki toplumcu Türk örgütleri artık birlikte çalışacaklardı...

Herkes geldiği yere gitmek için hazırlanırken 20 yaşlarında bir delege şöyle diyordu: «Çabuk gidelim, 8 saat yolumuz var. Üstelik de cebimde 5 mark kaldı.» Böylece toplumcular geldikleri bölgelerde mücadelelerine devam etmek üzere dağıldılar.

Türk Aydınlarının Beklediği Kitap

DUTSCHKE
D. COHN - BENDIT
LEFEVRE
SAUVAGEOT
JEAN - PAUL SARTRE

Gençlik sorunlarını anlatıyor.

NE İSTİYORUZ?

Bütün dünyada satış rekorları kıran, yalnız Almanyada bir ayda 11 baskı yapan kitap.

Eserin sonuna, Doğan Hızlan'ın «Türk Öğrenci Hareketleri» ile ilgili bir derlemesi eklenmiştir.

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ

Ant Der: 536

DIŞ YORU



Çıkar çevrelerinin adamı, Yeni Amerikan Cumhurbaşkanı Richard Nixon



BAŞKAN JOHNSON — Giderayak pes dedi —

AMERİKA SEÇİMDEN SONRA NE YAPACAK?



Dopinge rağmen seçir kaybeden Demokrasi Hubert Humphrey

NIXON'un tehlikeli bir biçimde Beyaz Saray'a doğru yürüdüğü bir sırada Başkan Johnson'un Kuzey Vietnam'ın bombalanmasını durdurması ve ilk kez Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni muhatap olarak kabule yapması, şüphesiz son yılların en önemli olaylarından biridir.

Genel kam, Başkan Johnson'un bu kararla Nixon karşısında güç durumda olduğu kabul edilen eski yardımcısını desteklemeyi amaçladığı merkezindeydi.

Seçim sonuçları, Humphrey'e son anda yapılan dopingin umulanı vermediğini göstermiştir. Seçimlerde ağır Wallace'in «düzen ve kanun» sloganına sahip çıkan Nixon başarı sağlamıştır. Nixon'un Amerikan politikasına yeni bir hava getirmesi uzak bir ihtimaldir. Yeni başkanın bilinen tutucu kişiliği, iç ve dış meselelerdeki «bağnaz» ve «dar görüşlü» düşüncelerine bakılırsa, dünya şimdiden kendisini güç ve o denli de tehlikeli bir döneme hazırlamalıdır. Nixon'un karaderililer konusunda ve üniversitedeki ilerici hareketler karşısındaki tutumu açıktır: Seçim konuşmalarında o tipki Wallace gibi «karaderililer» ve üniversitelerin ilerici hareketlerini «eziceğiz» ifadesi etmiştir. Yardımcısı Spiro Agnew ise, bu hareketleri «uluslararası bir komplo» nun ürünü olarak görmektedir. Agnew'e göre, Amerika'da Vietnam Savaşı'na karşı çıkmak, hükümeti devirmek üzere düzenlenmiş bir komplodan başka bir şey değildir. Sadece bu iki unsur bile, yeni dönemde McCarthy'nin hortlaması ihtimallerini artırmaktadır. Cadı kazanı ateşin üzerine oturtulmak üzeredir. İşte cadı kazanının kaynatıldığı bir Amerikanın dışta uygulayacağı politikasının ise dünya barışı için tehlikeleri ortadadır.

Bununla birlikte, Johnson'un Vietnam'da barışın umut kapısını açan davranışına sadece bir seçim taktiği olarak bakmak yanlışdır. Olayın ardındaki gerçek, Amerikan emperyalizminin yenilgisi, Johnson ve Pentagon'un

savaş çılgınlığının büyük troler adına rüftükleri saldırgan sömürü politikasınıdır. Uzun ve acılı bir savaşın çilesini getiren Vietnam Ulusu, dünyanın en büyük emperyalist gücünü dize getirmiş ve harıl harıl direnciyle yeryüzünün ezilen, sömürülen bütün mazlum uluslarını, emperyalizmin, denli güçlü olursa olsun, yenemeyeceğini kesin biçimiyle ispatlamıştır. Olayın ardındaki temel gerçek budur

Öte yandan, Amerikan emperyalizminin iflas masasına oturması, elbette Vietnam savaşının bittiği anlamına gelmemektedir. Amerikan emperyalizmi şimdi savaş alanını kaybettiğini yeniden ele geçirmenin yollar arayacaktır. Bu yüzden barışın da tıpkı savaş gibi uzun, acılı ve çetin merhalelerden geçeceğinden şüphe edilmemelidir. Bununla birlikte, Johnson'un inisiyatifinin tam bir «şarlar diyalogu» halinde sürüp giden Paris görüşmeleri için umutlu perspektifler açtığını söylemek de yanlış olmayacaktır. Taraflar arasındaki temel görüş ayrılıklarına, savaş eski giddetiyle olmasa bile hâlâ devam etmesine rağmen, Paris görüşmeleri, dünkü oranla bugün, barış yönünde daha umut verici bir temele oturmuştur.

Şimdi bütün mesele, Nixon'un bu konuda gerçekçi bir politikayı seçip seçmemesindeki Nixon'un kişiliği bu konuda umut verici değildir. Bu yüzden, Amerikan emperyalizmi karşı verdiği büyük ve gereffi mücadele Vietnam savaşçılarının yanında yer alan dünya tüm ilerici güçleri, şimdi barış mücadelesinde her zamankinden daha çok uyanık ve tetikte, Vietnam'ın yürekli savaşçılarının da ha çok yanında olmalıdırlar.

Vietnam Ulusu'nun zaferi, yeryüzünün ezilen, sömürülen bütün mazlum uluslarının da zaferidir.

Kahraman Vietnam Ulusu'nun yürek ve yurtsever savaşçılara selâm!

ÖLÜLER VE DİRİLER

BİR mahalle düşünün! Kadıköy'ün merkezine 10 dakika. Gecekonduların bahçelerinde, sözde sokaklarının iki yanlarında uzun uzun mezar taşları. Çöplerin küçük tepelikler meydana getirdiği, selvi ağaçlarının gölgesinde bir mahalle. Çocukluğu-muzda anlatılan masallardaki ölümler evi kadar korkunç bir yer. Yalnız ölümler evi değil, onlarla içiçe yaşayan dirilerin de evi burası. Heybetli mezar taşları arasında saklambaç oynayan çocuklar. Mezar taşlarına bağlanmış ipelerde kuruyan çamaşırlar. Ve kondukların tek çeşmesi olan Aynalık çeşmesinde, bileklerine kadar çamur içinde evlerine su taşımak için bekleyen analar, bacılar, teyzeler.

Çöp yığınları içinde bir geyter arayan küçüğe :

— Korkmuyor musun, dedim, bu mezarlardan?

Üzerinde eski Türkçe 1193 tarihi bulunan mermer mezara baktı, sonra da cevap verdi :

— Bilmem... Hem neden korkacak mıyım?

Burada doğmuş, 10 yaşına burada basmış, daha kimbilir kaç yaşına kadar burada, bu mezarlarla kucak kucaka yaşayacak!

Koşuyolu üstünde, SARAYARDI burası. Yirmi yıl öncesine kadar mezarlık olan Sarayardı, elektriksiz, su-suz, her türlü belediye hizmetinden yoksun bir gecekondu bölgesi şimdi.

B. A., üzerinde eski Türkçe «1247-Sultanın Ruhuna Fatih» yazılı Aynalık Çeşmesinin önünde anlattı :

«70 sene evveline kadar, haccı giden ve gelenler bu çeşmenin başında konaklar, namaz kılar, dinlenir sonra giderlermiş Bundan Aynalık çeşmesi demişler. Hattâ şurada da bir musalla taşı varmış. Bu mezarlığa da Arap Mezarlığı derlermiş. Duyduğuma göre burası Araplara aitmiş bir zaman, ölülerini buraya gömerlermiş. Çeşme eskiden yolun üstünde iken bütün mahalleli rahatlık. Tarihî çeşmedir, onaralım diye alıp buraya getirdiler. Yazın neyse ama, kışın ancak cambazlıkla su alabiliyoruz buradan.»

Çeşmenin bulunduğu yer bir çanak geklinde. Daha şimdiden etrafı çamur. Bileğine kadar çamura girmeden kolay kolay su alınmıyor.

B. A. devam ediyor :

«Çeşmenin kanalı Çayırbaşı köprüsünün altında tkaşıyor. En mühimmi, çeşmenin borusu ile birlikte lağım ve havagazı boruları beraber uzanıp gidiyor. Kışın lağım tepeler gelir, çeşmenin etrafını göl yapar. Bir teneke su için bu lağım düşenlerimiz olur... Yok kirada değiliz. Kiraya güç yeter mi? Beş nüfus bir göz odadayız. Kocam bir tablada domates satar. Onun kazancı ile geçiniriz. Geçinmek denirse buna... Mezarlardan niye korkalım! Dirilerden zarsız onlar. Hiç olmazsa kondularımızı elimizden almaya kalkmazlar.»

Genç bir aile babası M. A. Mezar

taşlarının ortasında gecekondu. Anlatıyor :

«Doğma büyüme Kadıköylüyüm. Bizim buradan daha zavalı bir semt bulunmaz. İlgillerin böyle bir yerden haberleri bile yoktur. 4 senedir çöp arabası uğramadı buraya. İşte böyle yığılır günün birinde de yakarız. Yine yığılır yine yakarız. Senede bir vergi memuru da gelmese ölümlerden farkımız olmayacak. Burası belediyenin arsaları. Hükümet yapsın bize blok apartmanlar, sokaklar başımızı, biz de insan gibi yaşayalım. Neyse borcumuz ödenir aydan aya. Ama nerdeeee. Blok apartmandan vazgeçtik, kondularımızı başımıza yıkamamız yeter. Senede bir iki kez belediyeden, imardan gelirler. Ölçer biçer giderler. Hattâlarca, aylarca yüreğimiz hop hop eder. Uyku tutmaz. Evlerimizden atacaklar diye... Ben seyyar esnafım. İskelede balık satırım. Şu günlerde Belediye bizimle uğraşır oldu nedense. İskelede balık satan 15 kişiyiz. 10 kişiden fazla satamazsınız diye tutturdular. 3 kişinin ne günahı var? Onların çocuğu çocuğu yok mu?.. Dört çocuğumuz var. Beşinci de bir ay sonra olacak. Hastaneye gittik, hamile olduğuna dair kâğıt versinler de kömür alalım diye. Hastane doğumdan sonra kâğıt veririz diyor. Doğuma kadar donacağız, gebe karım titreyecek ha!»

Biraz ötede yükselen binaları gösterdi. Deniz Yolları yapmış menaplarına. Gecekonduları istemiyorlarmış. manzarayı bozuyor diye. «Ne

«Korkmuyor musun» dedim küçüğe, «Bilmem, dedi, hem neden korkacak mıyım?»



Halk edebiyatının günümüz edebiyatı üzerine etkileri

ONCEKİ cuma günü Türk Edebiyatçılar Birliği Lokali'nde Pertev Nâilî Boratav, Tahir Alangu, Konur Ertop ve Rauf Mutluay'ın katıldıkları «Halk edebiyatının günümüz edebiyatına etkileri» konulu bir açık oturum yapılmıştır.

Aydın Hatipoğlu'nun yönettiği oturumda ilk konuşmayı yapan ünlü bilim adamımız Pertev Nâilî Boratav, halk edebiyatının yapısı üzerinde durarak bu edebiyatı belli bir sınıfa yada tabakaya yüklememek gerektiğini belirtmiş. «Benim kanaatimce, halk edebiyatını bir sınıfa yada tabakaya mal etmek imkânsızdır. Masallar için de durum aynıdır. Masallar tabii ki ezilmişlerin durumunu belirtir. Ancak, lalettayın bir halk adamının ikbale erinceye kadarki dönemini anlatır. Meselâ Keleşli tahta çıkar, masal da biters» demiştir.

Tahir Alangu bu açıklamaya bazı eklerde bulunarak görüşünü şöyle ortaya koymuştur: «Çılgın, yöneldiği tabakalar, tipler ve geldiği kaynaklar bakımından masallar farklılık gösterir, ama icra geniş bir halk tabakasıdır. Çılgın bakımından değilse bile, icra bakımından geniş kitleleri birleştirici bir yapıya sahiptir.»

Boratav, sorunun, halk ozanları açısından da aynı olduğunu ortaya koymuş ve halk şiirinde icra edilen alana göre yapılan değişiklikleri açıklamıştır.

Konur Ertop, halk edebiyatından neyi anlamak gerektiği öze-

rinde durarak tartışmacıların belirli bir tanım ortaya koymalarını istemiştir. Bunun üzerine Rauf Mutluay, halk edebiyatının kaynaklarına inerek İslam öncesi dönemden son yıllara kadarki gelişimi özetlemiştir. Halk edebiyatının 20. Yüzyıl edebiyatı üzerindeki etkilerini inceleyen konuşmacı, birinci aşamada Mehmet Emin'in halk edebiyatını bilmemesine rağmen kullandığı sade dil ve seçtiği konularla benimsendiğini, ikinci aşamada Rıza Tevfik gibi edebiyatçıların konuşmalarında kesinlikle halk edebiyatından esinlendiklerini belirtmiş. «Üçüncü aşamada ise şairler vatan meselelerine daha yakından eğildiler. Yavaş yavaş halk edebiyatının etkileri ve bu edebiyattan esinlenmeler de arttı. 1940 sonrasında çağdaş insan olmanın onuru da buna eklendi. «Yeni yeni Türk şiirine ulaşıldı.» demiştir.

• Daha güçlü eserlerin doğması ve sanatçıların yetişmesi için...

Konur Ertop, yapılan sıralamayı yeterli bulduğunu belirttikten sonra, «Burada Rıza Tevfik'in üzerinde durmak gerekir. O tekkenen geldiği için halk edebiyatı geleneğini sürdürmüştür» demiştir.

Alangu ise; Rıza Tevfik'in ba-

şarısının aşında mizikle birlikte hareket etmesinden ileri geldiğini açıklamış, güçlüğünün saz çalmasıyla olan paralellikleri üzerinde durmuştur.

Konuyu hikâye ve roman açısından ele alan Boratav, o alanda da aynı sonuçlarla karşılaşıldığını ortaya koymuştur. Ayrıca,

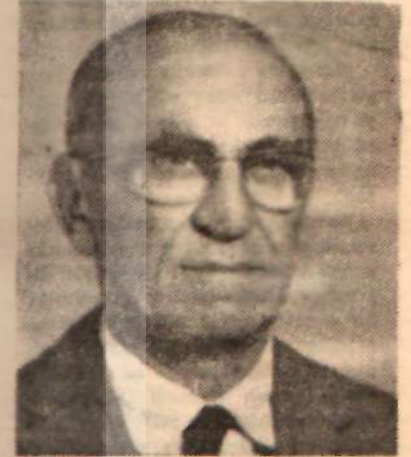
TAHİR ALANGU
— Sanatçılarımıza inceleme kitapları vermeliyiz —

hikâye ilk romancumuz Ahmet Mithat Efendi'deki biçimsel ve bugünkü sanatçılarımızdaki öze bağlı esinlenmeleri ele alarak, şiirle paralellikler gösterdiğini belirtmiştir. Meddah hikâyelerinin etkilerinde bir birleşme varılmışsa da, Boratav ile Alangu sözli hikâyelerin yazıya geçiş konusunda ve bunun nedeni üzerinde bazı ayrıntılar göstermişlerdir.

Boratav, kaynaklara inildiğinde, bazı türlerde yazıya geçiş zorlamalar ve yozlaşmalara bağlamıştır. Alangu ise özellikle doğuda bazı türlerin el yazmalarının imtiyazlı kişiler elinde bulunmasının çok eskiden beri süregelen bir gelenek olduğunu belirtmiştir. Sonuçta bu konularda yeni monografilerin yapılması



RAUF MUTLUAY
— Yüksek zümre edebiyatına hayır —



PERTEV N. BORATAV
— En önemli kaynak, halk edebiyatıdır —

Sadık Şendil'in isimlerinden söz etmişlerdir.

Yönetmenin bir sorusuyla 1940 sonrası edebiyatımıza halk edebiyatının etkilerinin neler olduğuna geçilmiştir. Tek tek türler üzerinde konuşmanın uygun olmadığını belirten Mutluay, «İlet olduktan sonra bir yüksek zümre edebiyatının varolmaması gerektiğini belirtmiştir. Yalnız ülkemiz koşulları açısından halkın sanatçılarımızın sesini tam duyamadığını ve bazı sanatçılarımızın halka yönelmeyi «kaba kalarak» başarmaya çalıştıklarını söylemiştir. Alangu ise, konuyu tekrar eskiye dayanarak ele almış, divan edebiyatı ile halk edebiyatı arasında bile paralellikler bulunduğunu belirterek, cumhuriyetten sonra sanatçıların gitgide daha fazla halk edebiyatından yararlandıklarını ortaya koymuştur. Konunun her dalda aynı olduğunu da açıklayarak «Ele aldığımız her sanattacı bu esinlenmenin bilerek yada bilmiyerek varolduğunu görüyoruz. Gerek biçim, gerek öz bakımından durum aynıdır. Ama bu etkiye kalanların kesinlikle bilerek hareket ettiklerine

• Halk edebiyatının yeni monografilerle geliştirilmesi isteniyor.

Şinas'den bu yana tiyatrodaki etkiler üzerinde duran konuşmacılar, orta oyunu ve karagözün etkilerinin ancak son yıllarda bulunduğu görüşünde birleşmişlerdir. Örnekler arasında ise Haldun Taner, Sermet Çagan ve



Masallardaki ölüler evi kadar korkunç bir yer. Yalnız ölüler değil, onlarla iç içe yaşayan dirilerin de evi burası...

uğraşır dururlar biz fakaralarla ya-
mı! diye yakınıyorlar.

«Bana H. teyze derler burada. Şarkıyık biz. İşte bu gördüğün iki göz odada sekiz nüfus barınırız. Neye mi geldik İstanbul'a? Memlekette idare etseydik hiç gelir miydik? İstan buldur dedik, iş olmaz mı hiç dedik, geldik. Dedik oğlu dedik ama, olmadı işte. Geçim sıkıntısından çok, bizi kondularımızdan atacaklar diye endişe içindeyiz. İnsan aç, susuz kalır amma, başını sokacak bir dairesiz ol- maz. Eğer ki, Hükümet bizi buradan sürerse, mahallece gidip kendimizi denize atmadan başka çaremiz yok- tur.»

İki göz oda dediği, her birine bir

yatak serince geçecek yer kalmaya- cak büyüklükte. Burada yemek yiye-cekler, oturacaklar, yikanacak, ça- maşır yıkayacaklar ve yatacaklar. Ço- cuklar da burada ders çalışıp sınıf geçecekler. Kimbilir, belki geçer sınıf- larını buradaki çocuklar yine de. Bun- lardan biri yaklaştı yanıma :

«İmardan mı geliyon abla? Yıkac- kılar mı yoksam evleri?»

Mutsuzluk vardı gözlerinde. Kor- ku vardı sesinde. Ama yumrukları m- kışmıştı küçük küçük. Evlerini yıka- caklara karşı koymak istercesine bir direniş içindeydi küçük elleri.

Leyla PAMUKÇU

de inanmıyorum.» demiştir. A- langı son olarak tarihi evrimi inceleyip sanatçılarımıza ve- recek kitaplarımız olmadıktan sonra yakınarak esas çıkışların bulu- namadığını söylemiştir.

Boratav ise, Cumhuriyet son- rası esinlenmelerin bütün sanat- çılarda görüldüğü savına katıl- mış, yalnız bunu olumlu ve o- lumsuz olarak ikiye ayırmıştır. Bunlardan doğrudan taklit eden- lerin —özellikle ilk dönemdeki sanatçıların— başarısız oldukla- rını, özü ve biçimi bugüne uy- duranlarınsa başarıya ulaştıkları- nı belirtmiştir. Özellikle son yıllarda sanatçıların öz ve biçim açısından halk sanatından olum- lu yönden yararlanmakta olduk- larını açıklamıştır.

Mutluay, taklidi yazılaşmaya sebep olduğunu, fakat bazı dö- nümelerde sanatçıların taklitle gelecek kuşaklara basamak ol- duklarını açıklamış, bu nenden ilk romancılarımızın görev- lerini yaptıklarını belirtmiştir. Toplumumuzun hâlâ sınıf bir toplum olması dolayısıyla sanat- çının emilli bir bilinçle halka açık bir tutum içinde hareket etmesi gerektiğini söylemiştir. Milli kaynaklardan yararlanan sanatçılara kendinden öncekile- ri aşacakları sonucuna varmış- tır.

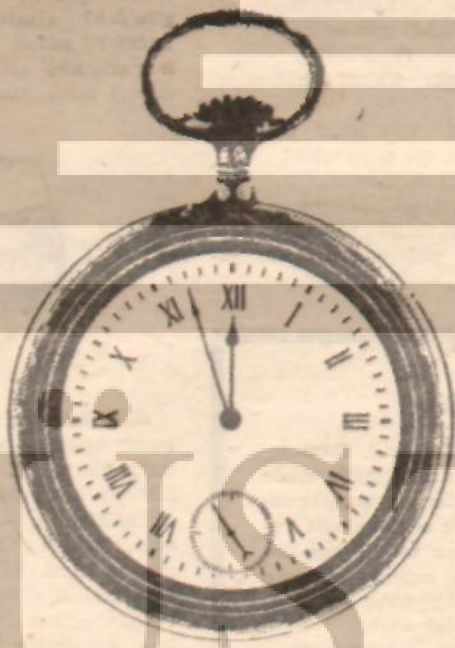
• Halk edebiyatının yeni Türk edebiyatı- na etkileri.

Esinlerin tek yönlü olamayacağına beliren Konur Ertop, meddah ve karagözün etkileri kadar mitolojinin de etkilerini ele almak gerektiğini açıklamış- tır. «Tabii Yaşar Kemal'de yö- resinin folklorik etkileri önde gelmektedir. Ama, başka sanat- çıların esinlerini sadece buraya bağlayamayız. Mesela Ece Ay- han'ı bu kabha yöneltmeyiz.

Sanatçının kültüründeki unsur- lar nelerse onlardan yararlanır- ır. Bunun için sanatçıya halk edebiyatından faydalanmak için o yola girmesi diyemeyiz.» Ertop, bundan sonra nesnel bir incele- meyle bugünün halk ozanlarının da sanat gücünün tartışmak o- labileceğini belirtmiştir.

Son olarak derleme konuşma- sı verilen Boratav «Halk edebi- yatı, gelenekleriyle, folkloru ile beraber bugünkü edebiyatımıza tek kaynak değilse bile, besle- yen kaynaklardan en önemlisi- dir. Bir eser hiçbir zaman bir

tek kültürün unsurlarıyla açıklanamaz. Yalnız halk edebi- yatından yararlanma gerekliliği bu yüzyılın başından beri bir ihti- yaç haline gelerek gittikçe art- tan bir esin kaynağı olmuştur. Halk edebiyatına yanında elbet- te batı edebiyatı ve tarihin etki- leri de yer almıştır. Milleti mah olacak sanat eserlerinin meydana çıkması bir istatistik mese- lesi olduğu için eser ve kaynak- ların sayısını arttırmak gerek- mektedir. Ancak bu şekilde da- ha güçlü eserler doğacak ve sa- natçılar yetiyecektir.» demiştir.



Reklam işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLAN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

(Basın : 60235/555)

Ant'ın 9. Kitabı

Nâzım Hikmet
Dosyası
yazarı Kemal Sülker,
şimdi de, sınır
boyunda alçakça
öldürülen büyük
Türk yazarı
Sabahattin Âli'nin
ölümüne ışık tutuyor

Sabahattin Âli Dosyası

Kemal Sülker

Sabahattin Âli kimdir • Orbun'un mektupları • İçimizde-
ki Şeytan ve İrkçılar • Sabahattin Âli ve 4 Aralık Olayı
• Sabahattin Âli'yi öldüren Ali Ertekin kimdir • Sabahat-
tin Âli'den gelen mektup • Sabahattin Âli Nasıl Öldürül-
dü • Sabahattin Âli Niçin Ortadan Kaldırıldı? • Lüks
krome dört renkli ofset kapak içinde, fiyatı 7.5 Lira •
Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI — P.K. 701 - Sirkeci -
İSTANBUL • İstanbul ve Ankara Dağıtım: GE - DA.

Alberto Bayo

**Gerilla
nedir**

6 LİRA

Yaşar Kemal

**Yer demir
gök bakır**

15 LİRA

Kemal Sülker

**Nâzım
Hikmet'in
polemikleri**

7.5 LİRA

Stokely Carmichael

**Siyah
iktidar**

7.5 LİRA

Che Guevara

**Gerilla
günlüğü**

toplatıldı

Yaşar Kemal

Ortadirek

15 LİRA

Emile Burns

**Marksizmin
temel kitabı**

5 LİRA

Che Guevara

**Savaş
anıları**

tükendi

ABONELERİMİZE İNDİRİM : ANT'a abone olanlar yukarı-
da ilan edilen bütün kitapları yüzde 20 indirimle alabilir.
Abonelerimiz için Sabahattin Âli Dosyası 6, Yer Demir Gök
Bakır 12, Ortadirek 12, Savaş Anıları 8, Marksizmin Temel
Kitabı 4, Nâzım Hikmet'in Polemikleri 6, Siyah İktidar 6,
Gerilla Nedir 4 Lira'dır. ANT'a abone olan her okurumuz
dergimizi 84 Kurus'a alarak 21 Lira, ve bütün kitaplarını-
za 14,5 Lira indirimle alarak bir kalemde 35,5 Lira tasarruf
sağlayabilecektir. Bunun için abone bedelini ve kitap
fiyatlarını «ANT DERGİSİ - P.K. 934 - Sirkeci - İstanbul»
adresine havale etmek kâfidir.



Sağcılar içsavaşa hazırlanıyorlar!

DENİZ Harp Okulu öğrencilerinin, «bolşevik» suçlaması karşısında kalan hava kardeşlerini savunmak üzere yayımladıkları bildiri üzerine, öteden beri aldatılmış kitleleri devrimci kuvvetlere ve Atatürk Ordusu'na karşı kışkırtan ümmetçilerin organı Bugün Gazetesi büyük bir panîğe kapılmıştır. İlk gün denizcilerin bildirisini tam metin yayınlamak zorunda kalan Bugün Gazetesi ertesi gün Genelkurmay Başkanlığı'nın «Komünizmle Mücadele El Kitabı» adlı yayınına sarılarak tekrar gemi ayağına almış ve kanunları hiçe sayarak bir «iç savaş» kışkırtılışına girişmiştir.

Bâbu'lîde Sabah Gazetesi'ni de ele geçirdikten sonra din istismasını daha da genişleten Mehmet Şevki Evgi, 4 Kasım tarihli yazısında şu gizizgahı yapmıştır: «Türkiye artık yolları ayırmışa gelmiştir. İçimde bir his bana mühim günler yaşadığımı, büyük hadiseler olacağını söylüyor. Heyecan değilim. Korkmuyorum. Kâinatın yüce yaratıcısı olan Allah'a, O'nun emrâhlarına gönderdiği Cihan Peygamberine, ilâhî nizam İslâmiyete, kurtarıcı kitap Kur'an-ı Kerim'e iman etmek bana derin bir huzur veriyor. İnşallah şeytan hüznüne karşı muzaffer olacağız. Bütün kuvvet ve kudret Allah'tır. La havle ve lâ kuvvete illâ billâh...»

Evgi, ertesi gün de kışkırtmalarına devam etmiştir: «Türkiye'nin müslüman halkına! Sizlere hitap ediyorum. Söyleyeceklerim çok mühim, çok hayati, gerçeklerdir. Tarifi günler yaşamaktayız. Bir bilim dârim mücadelesi içinde bulunuyoruz. Hür yaşamak, inançlarımızı, şeref, ictidâl ve baadetiimizi korumak için savaşılmak zorunda kalabiliriz. İyi bilelim ki, izzet ve şerefle ölmek, zilletle yaşamaktan daha iyidir.

Ve 7 Kasım tarihli Bugün'de savaş fetvasını basmıştır:

«Türkiye'nin antikomünist ve antiemperyalist bütün müslümanlarına son derece mühim ve acil seslenişidir:

Kardeşlerim! Bütün müslüman aydınlar, talebeler, işçiler, köylüler, memurlar, esnafar, ev kadınları...

Beni dinleyiniz. Büyük bir gaflet, hıyanet ve ihmâlin neticesi olarak ülkemiz bir bolşevik ihtilâlinin esigine getirilmiştir.

Yıllardanberi yaptığımız uyarılara kulaklarını tıkıyanlar hâlâ uyusukluk içindeler.

«Şariat, Hüdafet gelecektir...» yaygaralarıyla halkı ve ilgilileri oyahyan vatan hainlerinin gizlemeğe çalıştıkları kızıl yangının alevleri artık meydana çıkmıştır.

Reform dediğin böyle olur!

Hayır efendim, polis molis, nasihat masihat işi değil. İ-böyleanarsı kurdu düşürülen böyle bir yeri hemen kapatmalı. Batı'dan getirilecek ilim adamları ile sahlci bir üniversite kurmalı. Tahrikçi kızıl hocalar ve dışarı gebekenin adamı olan öğrenci, ilerici kışkık kimseler bir temiz ayıklanmalıdır. Şimdilik yapılacak tek reform bundan ibarettir.

AHMET KABARLI
(Tercüman - 4.11.1968)

Her an hadiseler patlak verebilir.

Sırtını Sovyet emperyalizmine dayıyan hain sosyalistler ihtilâl kitaplarını bedava dağıtacak kadar kuduz bir faaliyet içindedirler.

Dillerindeki gizli parolaları bilmiyen kalmadı. 111 111 diyorlar. Bunun mânası şudur:

— 11 ci ayın, 11 ci günü, saat 11 de...



Bu bir aldatma da olabilir. 11 derler de ayın 9 unda, 10 unda veya 11 inden sonraki günlerde de harekete geçebilirler. Gayeleri bellidir:

— TÜRKİYE'Yİ MOSKOF EMPERYALİZMINE SATMAK. Muvaffak olabilecekler mi?

İbretnüma hikmeti!

Kadın bir kere dizgini elinden kaçırmıştır... Bazı zevata yaranmak ve hayatını garantiye almak isteyen sözde din âlimi ve hocaların, aşkık taraftarlarının propagandalarına karşı çıkmayarak susmasının bir nevi ruhsat kabul edilmesi, irade bakımından zayıf olan ve bundan dolayı en ufak bir ruhsatı dahi istismara müsâit bulunan kadını, gözlerinizle görmekteyiz ki, işte bugünkü en mahrem mahallerini dahi sakınamayacak mini etekli - mini akıllı-birer zavalı durumuna düşürmüştür.

İşte, bir tel saçın dahi namahrem erkeğe gösterilmesine cevaz verilmeyişindeki katıyyetin ibretnüma hikmeti!

ŞULE YÜKSEL ŞENLER
(Bugün- 5.11.1968)

a.6- çankaya köşkünde sunay için çeşitli kömes hayvanlarından sonra şimdi de bildircin beslenme başlandı bildircinler kastamonudan getirildi

ankara 5(ha)- çankaya'daki cumhurbaşkanlığı köşkünde, koklikten sonra, tavuk, piliç, ördek, kar, hindi gibi kömes hayvanlarının yanı sıra, eti gayet lezzetli olan bildircin beslenilmesine de başlanılmıştır.

orduda görevli bulunduğu devrelerde, etinden çok hoşlandığı ifade edilen cumhurbaşkanı cevdet sunay'a özel olarak kastamonu dağlarındaki bir köyden getirilen 40 bildircin payet itina ile beslenilmektedir.

Öğrenildiğine göre, kastamonu dağlarındaki bir köyde, usta bir avcı, kapalı kurarak cumhurbaşkanı cevdet sunay için bildircin yakalamıştır. yakalanan 40 bildircin, özel olarak ankara'ya getirilmiştir. bildircinler, çankaya köşkünde, kokliklerin yakının -daki bir kafese konulmuştur. yenilmek amacıyla avlanan bildircinlerin üretilmeleri imkanı araştırılmaktadır.

5.10.1968 - Haber Ajansı Bülteni

Asla! Maceraları korkunç bir şekilde son bulacaktır.

Tüyler ürpertici bir âkıbet onları bekliyor.

Evet, bütün kardeşlerime sesleniyorum:

— İstanbul'da, Ankara'da şimdiki günlerde bir bolşevik hareketinin vukuu büyük ihtimal dahilindedir.

Buna biz seyirci katmıyacağız. Şiddetle bastırılmasında vazife alacağız.

Bağlatacakları ihtilâlin kamu onları boğacak, ateşi yakıp, kavuracaktır.

Bütün Türkiye —ordumuzun yanında— gerekirse silâha sarılıp Lenin ve Stalin pîçlerini yok edeceğiz.

Halk uyanmıştır artık. Temmuz 1968 olaylarında nâ al mağlûp oldularsa yine mağlûp olamazlardır.

Anadolu komünizme karşı şahlanmıştı.

Karşılarında milyonlarca halkı bulacaklardır.

Onlar bir tek taş atarlarsa, vatanın bütün taşı toprağı bir anda tepelerine inecektir.

Bir gece baskınıyla hükümetlerin devrildiği günler artık mâ al oldu.

Halk pür dikkat hadiseleri bekliyor.

Bizim hükümetimizi üç -dört bolşevik it mi devirecek? Güleriz hallerine.

Hele bir tegebbüs etsinler. Hele bir kızıl ihtilâl yapsınlar.

Hele bir radyoya, vilâyete, şuraya buraya bir yürüsünler...

Ondan sonra hallerini görsünler.

Haber veriyoruz:

DERELER GİBİ KAN AKAR; TAŞ ÜSTÜNDE TAŞ KALMAZ VE TÜRKİYE BOLŞEVİK OLMAZ...

Sopaya sopa, taşa taş, dişe diğ, göze göz ve cana canla mukabele edeceğiz.

4 asırdır Moskof'a karşı biriktirdiğimiz hinc, bu Stalin hayranlarından alacağız.

Türk - Rus savaşlarında canlarını kaybeden şehitlerimizin intikamını bu Lenin pîçlerinden alacağız.

Savaşı biz açmıyacağız. Çünkü İslâmiyet barış demektir.

Hamle kâfirden gelsin. Ondan sonra ne yapacağımızı biliyoruz.

Tarihlerine korkunç ve feci bir mağlûbiyet yazmak istiyorlarsa buyursunlar BOLŞEVİK İHTİLÂLİ yapsınlar.

Evgi'nin tahrikleri, artık şiddetini artırarak her gün devam etmektedir. «Komünistler gerilla harbine hazırlanıyorlar» şeklindeki feryat da, kendi kışkırtılışının parayanasından ibarettir. İşte 9 Kasım tarihli Bugün'deki «Gaffiler, ahmaklar, katmerli vatan hainleri» başlıklı yazısında «Halk temsilcileri» dediği millîtanlarına hitabı:



sinler ki, biz antikomünistler onlardan bin kere, milyon kere daha cesur ve çevikiz. Tecrübesini yapmak istiyorlarsa, ihtilâle tegebbüs etsinler.

İstanbul'un, Ankara'nın ve bütün Türkiye'nin kahraman halkları hiçbir komünist ihtilâline müsaade etmeyeceklerdir.

Türk polisine saldırarak düş-buçuk kızıl it, karşılarında halk sellerini bulacaktır.

Antikomünist millî kuruluşlara, gazete idarehanelerine tecavüze yeltenecek Nazım Hikmet kaldırım vevetleri öyle bir darbe yiyeceklerdir ki, ömürlerinin sonuna kadar unutamayacaklardır.

Vatanım, milletini, devletini, mukaddesatını seven bütün İstanbullular ve Ankarahlılar! Sizlere hitap ediyorum:

— Komünizme karşı hazır bekleyiniz. İrtibath bulununuz. Katıyyen tereddüt etmeyiniz. Biz onları durdurur, püskürtür, kahr ve perişan edebiliriz. İnşallah.»

Paşam, bırakma süzgeci!

Yıllardır aradığımız İnönü'ya dün Ankara Ziraat Fakültesi'nin açılış münasebetiyle birden buluvermiş gibiyiz.

Geçen ders döneminin sonunda işgal körükleyip, profesör suçlayan ve hoca saygısını Molotof kokteyli'nin patlatmasıyla yok etmiş bir işgal çılgınlığının sırtını okşayan İnönü ise, hattâ kendi partisinin den de önce, Aybar'ların, Aren'lerin, Boran'ların İnönü'sü idi.

Şimdi öyle görünüyor ki, İnönü, tecrübesinin süzgecini çalıştırmağa başlamıştır. Bunu bir daha bırakmamasını yürekten diliyoruz!

BEDİİ FAİK
(Dünya - 7.11.1968)